

Raport z działalności
Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego
w 2011 r.

Wstęp	5
<i>I. ABW w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego RP</i>	7
ABW wśród innych służb specjalnych	7
Zmiany organizacyjne i nowe zadania	7
Działania	8
Budżet	11
Zatrudnienie	11
Nadzór i kontrola nad ABW	11
Współpraca międzynarodowa	12
<i>II. Zadania ABW wynikające z polskiej prezydencji w Radzie UE</i>	15
Zadania wewnątrz krajowe	15
Działania międzynarodowe	16
<i>III. Bezpieczeństwo wewnętrzne</i>	19
Zwalczanie terroryzmu i przeciwdziałanie ekstremizmom	19
CERT.GOV.PL	23
Kontrwywiad	24
Bezpieczeństwo ekonomiczne	25
Zwalczanie korupcji zagrażającej interesom ekonomicznym państwa	27
Zwalczanie przestępczości zorganizowanej	28
Ochrona informacji niejawnych	30
<i>IV. Popularyzacja problematyki bezpieczeństwa</i>	33
Konferencje i warsztaty	33
Szkolenia dla urzędników i osób publicznych	34
Konkurs szefa ABW na najlepszą pracę licencjacką/magisterską z dziedziny bezpieczeństwa wewnętrznego państwa	35
Współpraca historyczno-naukowa	35
Ustanowienie Odznaki Honorowej im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”	35
<i>V. Doskonalenie kwalifikacji</i>	36
Projekty realizowane z wykorzystaniem środków unijnych	37
Projekt naukowo-badawczy	39
Studia podyplomowe Bezpieczeństwo Wewnętrzne	39
<i>VI. Komunikacja ze społeczeństwem i dane teleadresowe ABW</i>	40

Szanowni Państwo,

z przyjemnością przekazuję Państwu coroczny raport, przedstawiający pracę Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w roku 2011. Publikacja omawia działalność ABW na tyle szeroko, na ile pozwala na to ustawa o ochronie informacji niejawnych.

Miarą profesjonalizmu służb specjalnych jest umiejętność skutecznej, a zarazem dyskretnej ochrony bezpieczeństwa państwa i jego ważnych interesów. Agencja koncentruje swoje wysiłki na rzetelnym wykonywaniu zadań, jakie stoją przed nowoczesnym kontrwywiadem śledczym, który działa na trzech płaszczyznach: klasycznej, ekonomicznej i kontrterrorystycznej. Wymaga to ciągłego doskonalenia ludzi oraz narzędzi, metod i procedur wykorzystywanych w codziennej pracy. W ubiegłym roku kontynuowaliśmy rozpoczęte już wcześniej procesy modernizacyjne tak, aby zawsze móc z odpowiednim wyprzedzeniem przeciwdziałać coraz to nowym zagrożeniom.

Sądzę, że nasz raport będzie interesującą lekturą i przyczyni się do poszerzenia wiedzy o bezpieczeństwie państwa oraz do lepszego zrozumienia specyfiki pracy ABW. Wszystkich zainteresowanych naszymi bieżącymi działaniami zapraszam do odwiedzenia portalu www.abw.gov.pl.

**SZEF
AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO
GEN. BRYG. KRZYSZTOF BONDARYK**

ABW w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego RP

ABW wśród innych służb specjalnych

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego została powołana do życia na mocy *Ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu*. Po likwidacji w 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa i wyłączeniu ze struktur nowej służby wywiadu cywilnego, ABW – jako kontrwywiad śledczy – stała się służbą właściwą w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego. Agencja jest jedną z pięciu pol-

ART. 5 USTAWY O ABW ORAZ AW

BEZPIECZEŃSTWO EKONOMICZNE,
KONTRWYWIAD,
BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI NIEJAWNYCH,
WYKRYWANIE KORUPCJI OSÓB PUBLICZNYCH,
ZWALCZANIE PRZESTĘPCZOŚCI ZORGANIZOWANEJ O CHARAKTERZE
MIĘDZYNARODOWYM,
ZWALCZANIE TERRORYZMU I PROLIFERACJI BMR

skich służb specjalnych. Ma najszerszy zakres zadań i obowiązków, z czego część – jak w przypadku kontrwywiadu cywilnego, zwalczania na terytorium kraju terroryzmu, przeciwdziałania proliferacji oraz ochrony informacji niejawnych w relacjach międzynarodowych – jest przypisanych wyłącznie tej instytucji.

Zmiany organizacyjne i nowe zadania

W związku z rozwojem energetyki jądrowej w Polsce w ubiegłym roku na ABW nałożono nowe obowiązki wynikające ze zmiany przepisów ustawy *Prawo atomowe* oraz uchwalenia *Ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących*. Szefowi Agencji przypisano zadania w zakresie zapewniania fizycznego bezpieczeństwa oraz opiniowania decyzji o zezwoleniu na realizację obiektów jądrowych.

W 2011 r., w związku m.in. z utworzeniem Delegatury Stołecznej ABW, dokonano także zmiany statutu Agencji. Zadaniem tej nowej jednostki organizacyjnej jest prowadzenie działań głównie na obszarze miasta stołecznego Warszawy. Przejęła ona część obowiązków realizowanych dotychczas przez inne jednostki centrali, a także niektóre z zakresu kompetencyjnego innych delegatur ABW. Powołanie Delegatury Stołecznej podniesie poziom efektywności zadań wykonywanych przez Agencję, zwłaszcza w zakresie rozpoznawania przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa oraz terroryzmu, zapobiegania im i wykrywania ich. Z założenia jest

to jednostka liniowa, skoncentrowana na sprawach operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych. Od strony logistycznej Delegatura Stołeczna ABW w Warszawie obsługiwana jest przez jednostki organizacyjne centrali, a jej personel stanowią funkcjonariusze przeniesieni z części zrestrukturyzowanych departamentów ABW.

Działania

* OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZE * ANALITYCZNO-INFORMACYJNE *
* KONTROLNE SYSTEMU OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH *
* PROCESOWE * WYDAWANIE OPINII *

W ramach prowadzonych czynności Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego realizuje działania: operacyjno-rozpoznawcze, analityczno-informacyjne, procesowe, kontrolne (w zakresie informacji niejawnych) oraz wydaje opinie w stosownych sprawach.

Działania operacyjno-rozpoznawcze

Wykonywanie przez ABW czynności operacyjno-rozpoznawczych jest ściśle związane z realizacją ustawowych zadań. Są to przewidziane prawem działania umożliwiające pozyskiwanie w sposób niejawny danych o osobach, miejscach lub zdarzeniach. Podstawową metodą zdobywania informacji przez służby specjalne, w tym przez ABW, jest korzystanie z pomocy obywateli.

W wyjątkowych sytuacjach, w których inne czynności operacyjno-rozpoznawcze okazują się nieskuteczne oraz w przypadkach szczególnie groźnych przestępstw, Agencja może skorzystać z takich środków specjalnych, jak: kontrola operacyjna (kontrola korespondencji, podsłuch), niejawne nabycie lub przejęcie przedmiotów pochodzących z przestępstwa (tzw. zakup kontrolowany), niejawne nadzorowanie wytwarzania przedmiotów przestępstwa, ich przemieszczania i przechowywania oraz obrotu nimi (tzw. przesyłka niejawnie kontrolowana).

Z uwagi na to, że tego typu działania ingerują w sferę praw i wolności jednostki, ich realizację poddano szczególnemu nadzorowi zewnętrznemu (regulowane są również przepisami wewnętrznymi). Wszystkie czynności podlegają nadzorowi prokuratora generalnego, a zastosowanie np. kontroli operacyjnej musi być poprzedzone uzyskaniem zgody Sądu Okręgowego w Warszawie.

Informacje uzyskiwane drogą operacyjno-rozpoznawczą są analizowane i przetwarzane w celu przekazania ich uprawnionym odbiorcom lub wykorzystywane zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego i kodeksu karnego do rozpoznawania przestępstw i ścigania ich sprawców w ramach postępowań karnych.

Działania analityczno-informacyjne

Analiza oraz szybkie dostarczanie informacji decydom państwowym jest jednym z najważniejszych zadań służb specjalnych. ABW pozyskuje oraz przetwarza informacje istotne dla ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego, a następnie – zgodnie z art. 18 ustawy o ABW oraz AW – przekazuje je prezydentowi i premierowi RP, a także członkom Rady Ministrów.

Najistotniejsze z punktu widzenia bezpieczeństwa RP zagadnienia, które były rozpoznawane w ramach ustawowej aktywności Agencji, zostały opisane w raportach i informacjach skierowanych do właściwych odbiorców. W 2011 r. ABW sporządziła ponad 200 raportów, opracowań monograficznych i materiałów informacyjnych dotyczących:

- bezpieczeństwa ekonomicznego (m.in. procesów prywatyzacyjnych, korupcji w sektorze budowy dróg oraz paliwowym, działalności azjatyckich zorganizowanych grup przestępczych, która znacząco uszczupla wpływy do budżetów Polski i UE),
- bezpieczeństwa energetycznego (kluczowych projektów, zagrożenia dla planowanej eksploatacji złóż łupkowych, realizacji Polskiego Programu Energetyki Jądrowej),
- zagrożeń o charakterze terrorystycznym (m.in. polskich wątków zamachów terrorystycznych w Norwegii, analizy i prognozy poziomu zagrożenia terrorystycznego w Polsce). Ponadto – w ramach cyklicznych opracowań – sporządzonych zostało 51 *Tygodniowych Raportów z Monitoringu Mediów Muzułmańskich* i 50 *Tygodniowych Raportów z Monitoringu Mediów Kaukaskich* oraz 15 *Raportów z Monitoringu Portalu Propagujących Postawy Ekstremistyczne*,
- cyberbezpieczeństwa (bezpieczeństwa stron internetowych gov.pl).

Działania procesowe

ABW, mając uprawnienia procesowe, zajmuje się wykrywaniem najpoważniejszych przestępstw godzących w bezpieczeństwo państwa i jego porządek konstytucyjny oraz ściganiem ich sprawców. W tym zakresie funkcjonariusze Agencji mogą stosować czynności o charakterze procesowym analogiczne do podejmowanych przez Policję, do których zalicza się: zatrzymywanie, przeszukiwanie i legitymowanie osób, stosowanie środków przymusu bezpośredniego i kontroli osobistej oraz przeszukiwanie pomieszczeń.

Wszystkie śledztwa prowadzone przez Agencję są nadzorowane przez prokuraturę.

Nowym obowiązkiem ABW w ramach działań procesowych jest poszukiwanie przestępców ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości. Utworzona specjalnie w tym celu grupa odniosła już kilka sukcesów.

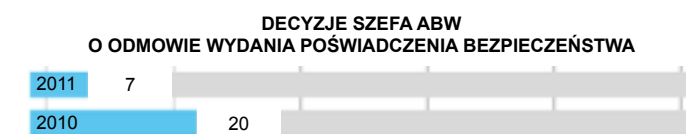
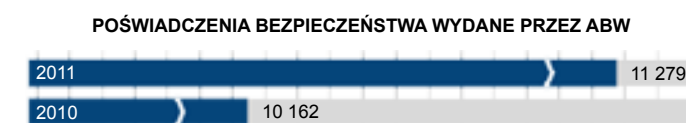
Działania kontrolne systemu ochrony informacji niejawnych

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego przeciwdziała ujawnianiu informacji niejawnych oraz kontroluje stan ich zabezpieczenia. Zadanie to jest realizowane w odniesieniu do:

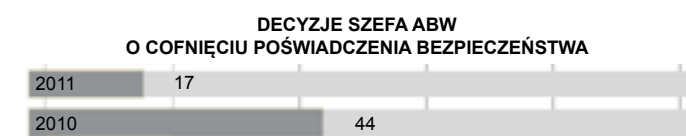
- **bezpieczeństwa osobowego** – poprzez prowadzenie poszerzonych postępowań sprawdzających oraz udział w zwykłych postępowaniach sprawdzających, realizowanych przez pełnomocników do spraw ochrony informacji niejawnych.

Celem każdego z wyżej wymienionych postępowań jest ustalenie, czy osoba ubiegająca się o zatrudnienie bądź zatrudniona na stanowisku związanym z dostępem do informacji niejawnych daje rękojmię zachowania tajemnicy. Procedury te są cyklicznie powtarzane i pozwalają na sprawdzanie osób pod kątem zagrożeń, jakie mogą wynikać z ich działań dla prawidłowej ochrony informacji niejawnych (a poprzez to – także dla bezpieczeństwa RP). W trakcie postępowań ustala się m.in., czy występują uzasadnione wątpliwości dotyczące: zagrożenia ze strony obcych służb specjalnych, podatności osób ubiegających się o zatrudnienie bądź zatrudnionych na stanowisku związanym z dostępem do informacji niejawnych na wywieranie presji oraz podawania nieprawdziwych informacji podczas realizacji postępowania. W trakcie postępowań poszerzonych ustala się dodatkowo, czy występują uzasadnione wątpliwości dotyczące zdrowia psychicznego, uzależnień oraz posiadania majątku niemającego odzwierciedlenia w dochodach wykazywanych w deklaracjach podatkowych.

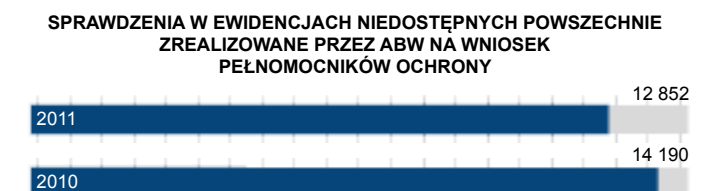
Postępowania sprawdzające kończą się wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa albo decyzją o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa.

Jeżeli wobec osoby posiadającej ważne poświadczenie bezpieczeństwa zostaną ujawnione nowe fakty wskazujące na to, że nie daje ona rękojmi zachowania tajemnicy, ABW (albo pełnomocnik ochrony – w zależności od tego, do jakiej klauzuli tajności osoba ta może mieć dostęp na podstawie posiadanego poświadczenia) może wszcząć kontrolne postępowanie sprawdzające, które – w przypadku potwierdzenia się okoliczności będących podstawą jego wszczęcia – kończy się decyzją o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa.

Udział ABW w realizacji zwykłych postępowań sprawdzających prowadzonych przez pełnomocników ochrony wobec osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” polega na dokonaniu sprawdzeń w ewidencjach powszechnie niedostępnych (m.in. policyjnej) oraz, jeżeli jest to konieczne, na uzyskaniu innych informacji związanych z ewentualną rejestracją osoby sprawdzanej w tych ewidencjach. Pełnomocnikowi ochrony najczęściej przekazuje się jedynie ogólne stanowisko ABW w kwestii dawania przez daną osobę rękojmi zachowania tajemnicy.

ABW prowadzi poszerzone postępowania sprawdzające wobec:

- osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” i „ściśle tajne”,
- osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych o klauzuli będącej odpowiednikiem klauzuli „poufne” lub wyższej,
- kierowników jednostek organizacyjnych (w tym m.in. wobec burmistrzów miast oraz kierowników przedsiębiorstw) ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej,
- pełnomocników ochrony, zastępców pełnomocników ochrony oraz osób ubiegających o te stanowiska (niezależnie od klauzuli tajności), własnych funkcjonariuszy i pracowników oraz kandydatów do pracy,
- szefa SKW oraz innych szefów cywilnych służb mundurowych, upoważnionych do prowadzenia postępowań sprawdzających wobec własnych pracowników (m.in. szefa CBA, BOR oraz Komendanta Głównego Policji),
- posłów i senatorów, jeżeli ich obowiązki poselskie wymagają dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne” lub informacji niejawnych organizacji międzynarodowych.

Postępowań sprawdzających nie przeprowadza się wobec prezydenta RP, premiera oraz marszałków sejmu i senatu. Osoby te z mocy prawa posiadają pełny dostęp do informacji niejawnych (krajowych i międzynarodowych). W przypadku konieczności dostępu do krajowych informacji niejawnych, postępowań sprawdzających nie przeprowadza się także wobec członków Rady Ministrów oraz sędziów i prokuratorów.

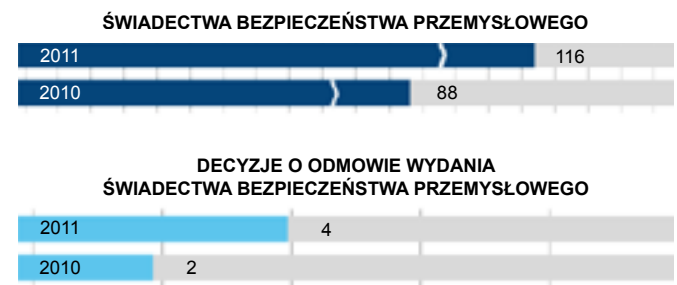
W przypadku konieczności dostępu do krajowych informacji niejawnych, przeprowadza się postępowanie sprawdzające także wobec osób kandydujących na niektóre inne eksponowane stanowiska państwowe (prezesów: NIK, IPN, NBP, członków Rady Polityki Pieniężnej i KRRiT, Rzecznika Praw Obywatelskich, Generalnego Inspektora Ochrony Danych

Osobowych oraz szefów kancelarii: prezydenta RP, premiera, sejmu i senatu). Wobec osób już zajmujących te stanowiska, nie przeprowadza się kolejnych postępowań sprawdzających.

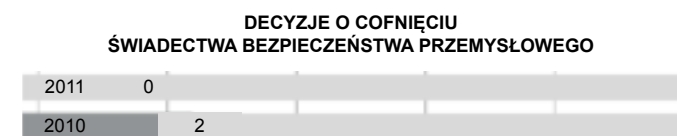
- **bezpieczeństwa przemysłowego** – poprzez prowadzenie postępowań bezpieczeństwa przemysłowego wobec przedsiębiorców, oraz poprzez prowadzenie poszerzonych postępowań sprawdzających wobec przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą jednoosobowo i osobiście.

Celem postępowania bezpieczeństwa przemysłowego jest ustalenie, czy przedsiębiorca posiada zdolność do ochrony informacji niejawnych, w tym sprawdzenie m.in. struktury kapitału i powiązań kapitałowych przedsiębiorcy, sytuacji finansowej, struktury organizacyjnej, systemu ochrony informacji niejawnych, osób wchodzących w skład organów zarządzających i kontrolnych.

Postępowania bezpieczeństwa przemysłowego kończą się wydaniem świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego albo decyzją o odmowie wydania świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego.

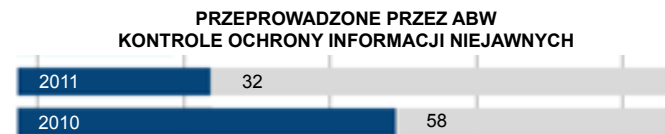

Przedsiębiorcy posiadający świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego są zobowiązani do przekazywania ABW danych m.in. o zmianach w strukturze organizacyjnej i własnościowej oraz o sytuacji finansowej ich firm. ABW dokonuje sprawdzeń takich przedsiębiorców z urzędu i w przypadku ustalenia, że dany przedsiębiorca utracił zdolność do przetwarzania informacji niejawnych, szef ABW podejmuje decyzję o cofnięciu mu świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego.

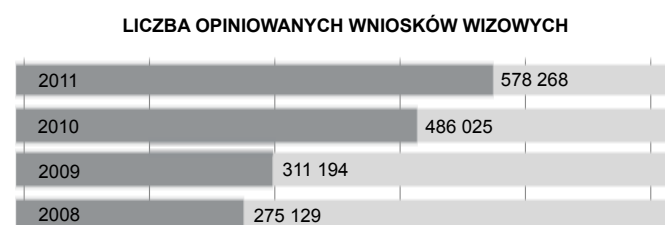
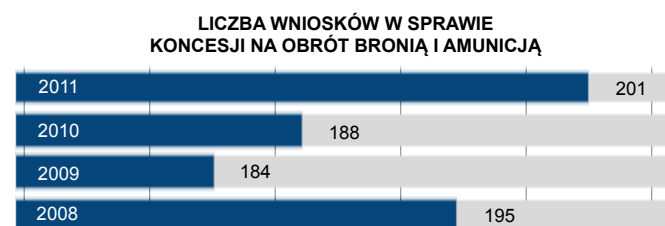
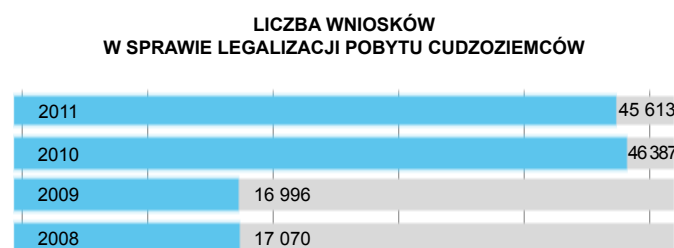
- **certyfikacji urządzeń i akredytacji systemów teleinformatycznych** – czyli sprawdzeniem, czy dane urządzenie informatyczne lub aplikacja zapewniają właściwą ochronę informacjom niejawnym mającym być przetwarzanymi przy użyciu tego sprzętu i aplikacji,
- **kontroli ochrony informacji niejawnych** – ABW ma prawo kontrolować przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony informacji niejawnych we wszystkich cywilnych

organach władzy publicznej, bankach państwowych oraz innych państwowych (w tym samorządowych) organach władzy publicznej.

Wydawanie opinii

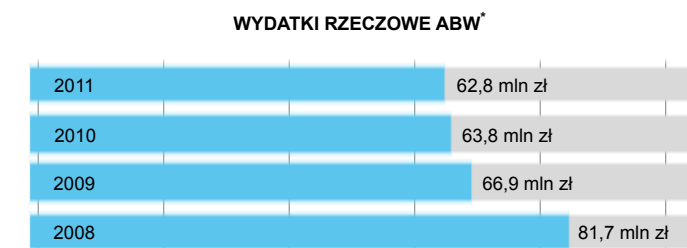
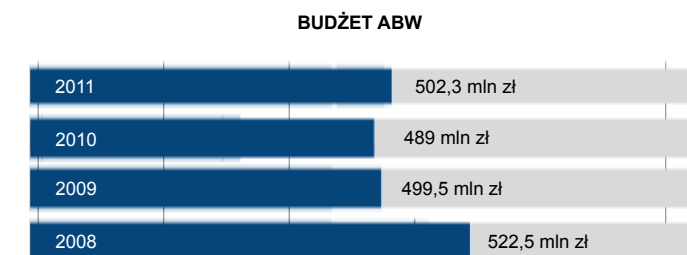
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego uczestniczy w przeprowadzaniu 24 procedur, których celem jest wydanie opinii dotyczących m.in.: udzielenia zezwolenia na osiedlenie się obcokrajowców na terytorium Polski, przyznania koncesji na wytwarzanie broni i amunicji oraz obrót nimi, a także wydania zezwolenia na międzynarodowy handel sprzętem wojskowym i uzbrojeniem oraz przyznania Karty Polaka.

Budżet

Środki finansowe przyznawane są Agencji w ramach ustawy budżetowej. Wydatki ABW w 2011 r. zamknęły się łączną kwotą 502,3 mln zł, w tym uwzględniono środki przyznane Agencji na realizację zadań związanych z polską prezydenturą w Radzie UE.

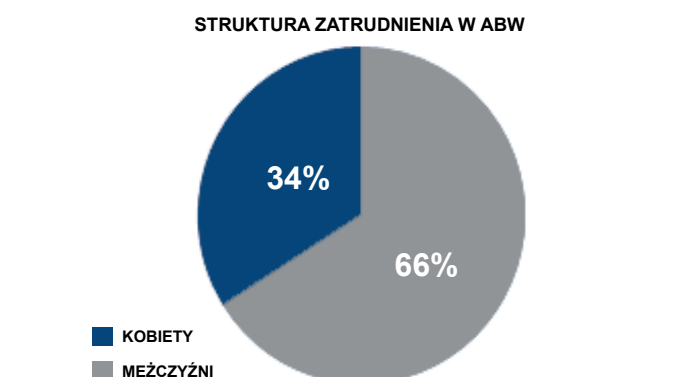
Zarówno planowanie, jak i wykonanie budżetu ABW, podlega corocznej kontroli ze strony właściwych komisji parlamentarnych oraz Najwyższej Izby Kontroli. Kontrola przeprowadzona przez NIK potwierdziła prawidłową realizację budżetu Agencji w 2010 r. oraz przestrzeganie zasad gospodarności, oszczędności i celowości wydatków.

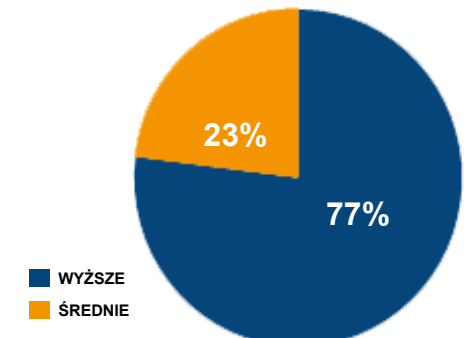
* Są to wydatki związane z obsługą działalności ABW (m.in. szkolenia, obsługa obiektów, zakupy i eksploatacja sprzętów), bez uwzględnienia środków na wynagrodzenia i świadczenia osobowe.

Zatrudnienie

Szczególny charakter zadań nałożonych na ABW przez ustawodawcę implikuje bardzo staranny i rygorystyczny dobór kadr. Służbę w Agencji może pełnić wyłącznie obywatel polski, korzystający z pełni praw publicznych. Osoba taka musi cechować się nieskazitelną postawą moralną, etyczną i patriotyczną.

STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA W ABW

Nadzór i kontrola nad ABW

Działalność Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest kontrolowana przez instytucje państwowe posiadające stosowne uprawnienia. Zakres kontroli ograniczony jest przepisami o ochronie informacji niejawnych. Organami państwowymi uprawnionymi do sprawowania nadzoru nad wykonywaniem zadań przez ABW są: prezydent RP, premier, sądy, prokurator generalny, Sejmowa Komisja ds. Służb Specjalnych oraz Kolegium ds. Służb Specjalnych.

Prezydent RP jest uprawniony do otrzymywania od szefa ABW informacji mogących mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji naszego kraju. Wyraża również opinie o zgłoszonym przez premiera kandydacie na stanowisko szefa służby.

Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad ABW w sposób bezpośredni lub za pośrednictwem powołanego w tym celu ministra koordynującego działalność służb specjalnych. Jest także informowany przez szefa Agencji o sprawach mogących mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji RP. W tym kontekście należy zaznaczyć, że zgodnie z *Rozporządzeniem Prezesa RM z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Jacka Cichockiego – Ministra Spraw Wewnętrznych – w zakresie koordynacji służb specjalnych*, ministrowi spraw wewnętrznych powierzona została koordynacja działalności służb specjalnych i nadzór nad tą działalnością.

Kolegium ds. Służb Specjalnych, działające przy Radzie Ministrów, jest organem opiniodawczo-doradczym w sprawach programowania, nadzorowania i koordynowania działalności ABW oraz innych służb. Do zadań Kolegium należy formułowanie ocen lub wyrażanie opinii dotyczących powoływania i odwoływania m.in. szefa ABW. Ponadto spośród uprawnień kontrolnych Kolegium należy wymienić prawo do opiniowania: kierunków i planów działań służb specjalnych, szczegółowych projektów budżetów służb, wykonywania powierzonych im zadań oraz rocznych sprawozdań z ich działalności. Kolegium posiada uprawnienia do koordynacji działalności ABW, AW, SKW, SWW i CBA, a także współpracy tych służb z Policją, Strażą Graniczną, Żandarmerią Wojskową, Biurem Ochrony Rządu, Służbą Celną, urzędami skarbowymi, izbami skarbowymi, organami

kontroli skarbowej, organami informacji finansowej i służbami rozpoznania Sił Zbrojnych oraz do koordynacji ich współdziałania w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa.

Każda osoba, wobec której funkcjonariusze ABW podejmowali czynności służbowe, ma prawo złożyć zażalenie na sposób ich przeprowadzenia do prokuratora właściwego ze względu na miejsce, w którym te czynności wykonywano. Kontrolę operacyjną zarządza na czas określony Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek szefa ABW, jeśli ten ostatni uzyskał wcześniej pisemną zgodę prokuratora generalnego na jej przeprowadzenie.

Wszystkie śledztwa prowadzone przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego wszczyna i nadzoruje prokuratura. Może ona również zlecać dokonywanie określonych czynności procesowych, których realizację także kontroluje. ABW w 2011 r. współpracowała z ok. 350 prokuratorami, głównie z prokuratur okręgowych i apelacyjnych.

Ważną rolę odgrywa również nadzór ze strony sądów administracyjnych. W zakresie ochrony informacji niejawnych dotyczy ona zarówno działań szefa ABW jako organu I instancji (realizującego poszerzone postępowania sprawdzające), jak i organu II instancji (realizującego postępowania odwoławcze w przypadku decyzji wydanych przez pełnomocników ochrony). Osobie ubiegającej się o dostęp do informacji niejawnych, której postępowanie sprawdzające zostało zakończone decyzją o odmowie wydania lub cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa, przysługuje prawo do złożenia odwołania (dla postępowań realizowanych przez ABW organem odwoławczym jest premier, w przypadku postępowań przeprowadzanych przez pełnomocników ochrony organem odwoławczym jest szef ABW). W przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia ze strony organu II instancji, osobie sprawdzanej przysługuje prawo do zaskarżenia tej decyzji do sądu administracyjnego. Podobnie jest w przypadku decyzji kończących postępowania bezpieczeństwa przemysłowego (wobec przedsiębiorców) realizowanych przez ABW, od których służy odwołanie do Prezesa Rady Ministrów, a w przypadku utrzymania ich w mocy przez premiera – prawo do skargi do sądu administracyjnego (dwuinstancyjnego, tj. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, a następnie Naczelny Sąd Administracyjny). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie jest ponadto właściwy do weryfikacji zgodności z prawem rozkazów personalnych wydawanych przez szefa ABW wobec funkcjonariuszy Agencji.

Sejmowa Komisja ds. Służb Specjalnych opiniuje projekty regulacji prawnych dotyczących wszystkich działających w Polsce służb specjalnych, w tym i ABW, oraz wyraża opinię na temat kierunków pracy służb, opierając się na informacjach przedstawianych przez ich szefów. Opiniuje również wnioski w sprawie powołania poszczególnych osób na stanowiska szefów i zastępców szefów. Do zaopiniowania przedstawiane są jej także projekty budżetu państwa w zakresie dotyczącym służb specjalnych oraz sprawozdania z jego wykonania. Ponadto Komisja ma prawo do wydawania ocen na te-

mat współdziałania służb specjalnych z organami administracji państwowej i organami ścigania oraz badania skarg dotyczących ich działalności.

W 2011 r. kierownictwo ABW uczestniczyło w kilkudziesięciu posiedzeniach Sejmowej Komisji oraz Kolegium do spraw Służb Specjalnych. Ponadto szef ABW udzielił odpowiedzi na 424 pytania zawarte w interpelacjach poselskich i senatorskich dotyczących różnych aspektów funkcjonowania Agencji.

Współpraca międzynarodowa

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego współpracuje ze służbami specjalnymi i właściwymi organami innych państw. Kontakty międzynarodowe są niezwykle ważne, zwłaszcza w kontekście walki z zagrożeniami globalnymi – terroryzmem, międzynarodową przestępczością zorganizowaną czy proliferacją broni masowego rażenia. Współdziałanie ABW z partnerami zagranicznymi prowadzone jest zarówno na płaszczyźnie dwustronnej, jak i wielostronnej. Obejmuje przede wszystkim wymianę informacji, wspólną analizę zagrożeń, a także dzielenie się doświadczeniami. W 2011 r. ABW współpracowała z 84 instytucjami zagranicznymi odpowiedzialnymi za poszczególne obszary bezpieczeństwa w 53 krajach. ABW aktywnie uczestniczy także w pracach:

- Klubu Bemeńskiego, tj. forum wymiany doświadczeń służb wewnętrznych państw członkowskich UE oraz Szwajcarii i Norwegii,
- Konferencji Europy Środkowej (MEC) – powstałej z inicjatywy holenderskiej w celu wspierania procesów demokracji państw byłego bloku wschodniego,
- IDEC – Międzynarodowej Konferencji Antynarkotykowej, która jest powstałym w 1983 r. światowym forum do spraw zwalczania narkotyków, działającym pod patronatem amerykańskiej agencji antynarkotykowej DEA. Inicjatywa ta skupia ponad 100 państw, a zrzeszone w niej służby i instytucje podejmują wysiłki na rzecz zwalczania struktur dowodzenia międzynarodowej przestępczości narkotykowej oraz grup trudniących się praniem pieniędzy,
- Grupy ds. Zwalczania Terroryzmu (CTG) – jednej z największych organizacji międzynarodowych zajmujących się zagadnieniem zwalczania terroryzmu muzułmańskiego i ekstremizmu. Z uwagi na polską prezydencję w Radzie UE przewodnictwo w tej organizacji objęła ABW,
- Grupy Roboczej ds. Terroryzmu (WPT) – organizacji zajmującej się przeciwdziałaniem terroryzmowi w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego Unii Europejskiej. W związku z rozpoczętą 1 lipca 2011 r. prezydencją Polski w Radzie UE przewodnictwo w grupie powierzono także ABW.

Porozumienie o współpracy między ABW i NATO w zakresie cyberbezpieczeństwa

Jednym z kroków mających podnieść efektywność działań służby w celu zapewnienia cyberbezpieczeństwa było podpisanie w Kwaterze Głównej NATO w dniu 12 kwietnia 2011 r. przez szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego gen. bryg. Krzysztofa Bondaryka oraz asystenta sekretarza generalnego NATO ds. nowych wyzwań dla bezpieczeństwa ambasadora Gabora Iklodya porozumienia dotyczącego współpracy w zakresie cyberobrony.

Porozumienie pomiędzy ABW i NATO Cyber Defence Management Authority wskazuje podmioty i osoby odpowiedzialne po obu stronach za realizację zadań dotyczących cyberbezpieczeństwa, zarówno na poziomie polityczno-koordynacyjnym, jak i techniczno-operacyjnym. Ustalenia zawarte w porozumieniu ułatwiają bieżącą współpracę przy zwalczaniu cyberzagrożeń poprzez wzajemną wymianę informacji, doświadczeń i dobrych praktyk związanych z reagowaniem na incydenty z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego. Dokument reguluje ponadto kwestie związane z ewentualnym wysłaniem przez NATO zespołów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia na terytorium RP ataków cybernetycznych o dużej skali.

Memorandum dotyczące porozumienia między ABW a Centrum Sprawdzień Antyterrorystycznych USA (TSC)¹ o wymianie danych osobowych na temat znanych terrorystów lub osób podejrzanych o działalność terrorystyczną

Możliwość wymiany, a przede wszystkim uzyskiwania, informacji o zidentyfikowanych terrorystach i osobach podejrzanych o działalność terrorystyczną jest jednym z kluczowych instrumentów w przeciwdziałaniu zagrożeniom terrorystycznym. Dlatego w dniu 15 czerwca 2011 r. szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego gen. bryg. Krzysztof Bondaryk oraz dyrektor Centrum Sprawdzień Antyterrorystycznych Timothy J. Healy podpisali w Waszyngtonie porozumienie o wymianie informacji między Centrum Antyterrorystycznym ABW a Centrum Sprawdzień Antyterrorystycznych (TSC). Celem tego porozumienia jest zintensyfikowanie i zwiększenie skuteczności wymiany informacji, co od dłuższego czasu odbywa się pomiędzy Centrum Antyterrorystycznym ABW i amerykańskim Federalnym Biurem Śledczym (FBI).

Porozumienie o współpracy ABW ze Słowacką Służbą Informacyjną

W celu efektywniejszej realizacji powierzonych zadań Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego dąży do zacieśniania współpracy ze służbami państw sąsiedzkich. I tak, w dniu 11 kwiet-

nia 2011 r. szef ABW gen. bryg. Krzysztof Bondaryk oraz szef Słowackiej Służby Informacyjnej Karol Mitrik podpisali umowę o współpracy. Służby zobowiązały się do współdziałania w zakresie zapobiegania przestępstwom godzącym w bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej oraz Republiki Słowacji, a także przeciwdziałania terroryzmowi i przestępczości zorganizowanej, wykrywania ich i zwalczania.

¹ Terrorist Screening Center – TSC, utworzono we wrześniu 2003 r. na podstawie dyrektywy bezpieczeństwa wewnętrznego nr 6 prezydenta USA jako międzyresortowe centrum antyterrorystyczne. Jego zadaniem jest koordynowanie działań amerykańskich organizacji rządowych, które zajmują się rozpoznawaniem oraz identyfikacją terrorystów i osób podejrzanych o działalność terrorystyczną.

Zadania ABW wynikające z polskiej prezydencji w Radzie UE

Przewodnictwo Polski w Radzie Unii Europejskiej w 2011 r. wymagało również od ABW zaangażowania się w realizację tego przedsięwzięcia. W tym celu szef ABW decyzją z 8 grudnia 2009 r. powołał Zespół do spraw koordynacji działań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w programie przygotowawczym Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej. Do zadań tego Zespołu należało koordynowanie działań ABW w zakresie rozpoznawania zagrożeń godzących w bezpieczeństwo państwa oraz jego porządek konstytucyjny, zapobiegania im i ich zwalczania w trakcie przygotowywania i sprawowania prezydencji Polski w Radzie UE. Zespół był również odpowiedzialny za planowanie i weryfikację kosztów ABW związanych z uczestnictwem w tym przedsięwzięciu.

Zadania wewnętrzne

W celu wyeliminowania zagrożeń podczas przewodnictwa Polski w Radzie UE Agencja prowadziła ocenę sytuacji bieżącej, monitoring środowisk i osób mogących zakłócić przebieg tego przedsięwzięcia oraz wykonywała różnego rodzaju czynności profilaktyczne. Zadania realizowane przez ABW polegały m.in. na zabezpieczeniu spotkań w taki sposób, aby zapobiec ewentualnym aktom terroru bądź działaniom o charakterze ekstremistycznym. Przeprowadzono inspekcje pomieszczeń, w których odbywały się spotkania i wykonywano tam specjalistyczne badania w celu wyeliminowania ewentualnej inwigilacji elektronicznej. Funkcjonariusze Agencji podjęli szczególne środki bezpieczeństwa w trakcie 14 spotkań i wizyt z udziałem najważniejszych osób z państw UE. Ponadto ABW monitorowała bezpieczeństwo ponad 300 różnych spotkań, współpracując ze służbami i instytucjami krajowymi (m.in. z BOR-em, Policją, MSZ-em i MSWiA), a także ze służbami partnerskimi.

ABW przeprowadziła także audyt infrastruktury teleinformatycznej poprzez weryfikację bezpieczeństwa sieci działających w ramach poszczególnych lokalizacji spotkań oraz aplikacji www powstałych na potrzeby obsługi prezydencji. W ramach zadania specjalnego, związanego z prezydencją, staraniem Agencji zbudowano i uruchomiono Sieć Łączności Rządowej Niejawnej CATEL (SŁR-N). Sieć CATEL, która jest wykorzystywana również po zakończeniu prezydencji, umożliwia uprawnionym użytkownikom przetwarzanie informacji przy pomocy terminali mobilnych (telefony komórkowe i komputery przenośne). System pozwala na przetwarzanie informacji jawnych oraz o klauzuli „zastrzeżone” i udostępnia użytkownikom mobilnym dwie usługi – wymianę danych poczty elektronicznej i komunikator głosowy (rozmowa szyfrowana). W okresie prezydencji terminale CATEL wydano m.in. pracownikom: Kancelarii Prezydenta RP, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Obrony Narodowej, Finansów, Infrastruktury oraz Gospodarki.

W tym samym czasie dla użytkowników sieci CATEL uruchomiono pomoc techniczną „HelpDesk” z obsługą całodobową.

W związku z prezydencją RP w Radzie UE Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w ramach współdziałania z organami administracji rządowej, przeprowadziła cykl szkoleń dla członków polskiego korpusu prezydencji na temat ochrony informacji niejawnych UE, w tym jedno w ramach spotkania Punktów Kontaktowych ds. Prezydencji. W wykładach, które odbywały się od początku października do połowy grudnia 2010 r., wzięło udział ponad 800 osób. Słuchaczom przekazano wiedzę na temat praktycznych aspektów ochrony informacji niejawnych UE, w tym warunków dostępu do tych informacji, zasad ich wytwarzania, kopiowania, tłumaczenia, przewożenia oraz wymiany. W związku z ewentualnym dostępem pracowników administracji rządowej (głównie instytucji centralnych) do tego typu danych UE, w Agencji odnotowano znaczący wzrost liczby składanych wniosków o wydanie poświadczenia bezpieczeństwa upoważniającego do dostępu do informacji niejawnych UE. Szczególne nasilenie tego zjawiska nastąpiło w okresie bezpośrednio poprzedzającym prezydencję. W drugim półroczu 2010 r. złożono o 36 % wniosków więcej niż w drugim półroczu 2011 r. Funkcjonariusze ABW udzielali również bieżącej pomocy o charakterze doradczym w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Działania międzynarodowe

Prezydencja RP w Radzie UE wiązała się z przewodnictwem ABW w dwóch grupach międzynarodowych zajmujących się m.in. zwalczaniem terroryzmu. Były to: Grupa ds. Przeciwdziałania Terroryzmowi (Counter Terrorism Group – CTG) oraz Grupa Robocza UE ds. Terroryzmu (Working Party on Terrorism – WPT).

Grupa ds. Przeciwdziałania Terroryzmowi jest jedną z największych struktur międzynarodowych zajmujących się zagadnieniem terroryzmu islamskiego i ekstremizmu. Podmiot ten nie wchodzi w skład instytucji UE, ale skupia 27 krajów unijnych oraz Norwegię i Szwajcarię. Przygotowania do przewodnictwa w CTG Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego rozpoczęła jeszcze w 2010 r. Jej przedstawiciele podczas wizyty w Brukseli (w siedzibie belgijskiej służby VSSE) zapoznawali się z merytorycznymi i logistycznymi uwarunkowaniami przygotowań do objęcia przewodnictwa. W 2011 r. przeprowadzono szereg spotkań eksperckich, podczas których wspólnie z zagranicznymi służbami partnerskimi omawiano propozycje projektów analitycznych ABW na czas prezydencji w CTG. W efekcie przygotowano m.in. opracowanie analityczne na temat *Wpływ wojny w Afganistanie na zagrożenie terrorystyczne w państwach członkowskich UE* oraz opracowano analizę pt. *Makrofinansowanie terroryzmu*. Podjęto czynności zmierzające do przyjęcia do

CTG węgierskiego Centrum Antyterrorystycznego TEK oraz wystosowano zaproszenie do chorwackiej Agencji Bezpieczeństwa i Wywiadu (SOA) odnośnie do złożenia aplikacji o przyjęcie jej do Grupy.

W ramach Grupy Roboczej UE ds. Terroryzmu (WPT) pod przewodnictwem ABW zrealizowano pięć priorytetów; tj. odniesiono się do:

- antyterrorystycznej ochrony sportowych imprez masowych,
- misji ewaluacyjnej poświęconej systemom ochrony cyberterrorystycznej,
- polityki antyterrorystycznej UE w świetle 10. rocznicy ataków z 11 września 2001 r.,
- zwalczania radykalizacji i rekrutacji do terroryzmu,
- przeciwdziałania ekstremizmowi lewicowemu prowadzącemu do terroryzmu.

Szczególnie ważne były priorytety dotyczące antyterrorystycznej ochrony sportowych imprez masowych oraz polityki antyterrorystycznej UE w świetle 10. rocznicy ataków z 11 września 2001 r. W ramach pierwszego z nich opracowano aneks do *Podręcznika współpracy podczas ważnych imprez międzynarodowych przeznaczonego dla policji i organów bezpieczeństwa*, zawierający propozycje oraz dobre praktyki dotyczące antyterrorystycznej ochrony masowych imprez sportowych.

Drugi projekt obejmował m.in. seminarium poświęcone podsumowaniu zmian w polityce antyterrorystycznej UE i przeobrażeń w krajowych strukturach odpowiedzialnych za zwalczanie terroryzmu, które nastąpiły w ostatniej dekadzie. W ramach tej inicjatywy polska prezydencja zaprezentowała zmiany w polityce antyterrorystycznej w poszczególnych państwach członkowskich, uwzględniając ich odpowiedzi na kwestionariusz przygotowany wcześniej przez ABW.

ABW, jako przewodniczący WPT, zorganizowała 28 lipca 2011 r. w Brukseli nadzwyczajne posiedzenie grup roboczych Rady UE ds. terroryzmu, tj: WPT i COTER (grupy zajmującej się zewnętrznymi przejawami terroryzmu – poza terytorium UE), w związku ze skalą ataku w Norwegii i jego konsekwencjami. Ponadto prowadziła regularną wymianę informacji oraz konsultacje z organami przygotowawczymi Rady UE na temat postępu prac w Grupie. Działania te realizowano wspólnie z takimi organami UE, jak: Grupa Robocza ds. Egzekwowania Prawa (Law Enforcement Working Party – LEWP), Grupa Robocza ds. Harmonizacji Technicznej (Working Party on Technical Harmonisation – WPTH), Grupa Ad Hoc ds. Bezpieczeństwa Nuklearnego (Ad Hoc Group on Nuclear Security – AHGNS).

W listopadzie 2011 r. ABW zorganizowała dwie międzynarodowe konferencje dotyczące problematyki ochrony informacji niejawnych, w tym informacji między-

narodowych. Pierwsza z nich zatytułowana „Classified Information Training Initiative” (CITI; pol. „Inicjatywa dotycząca szkoleń w zakresie informacji niejawnych”) – odbyła się w dniach 6–8 listopada 2011 r. w Warszawie z inicjatywy krajowych władz bezpieczeństwa państw Grupy Wyszehradzkiej. Celem spotkania była wymiana doświadczeń, a także przybliżenie państwom aspirującym do członkostwa w NATO i (lub) UE oraz tym, które zostały objęte programem Partnerstwa Wschodniego, rozwiązań prawnych w różnych dziedzinach bezpieczeństwa obowiązujących w czterech krajach Grupy.

Druga konferencja – „Conference on Various Aspects of Protecting Classified Information” („Konferencja dotycząca różnych aspektów ochrony informacji niejawnych”) – również odbyła się w Warszawie w dniach 28–30 listopada 2011 r. Zaproszenie przyjęli przedstawiciele 17 państw członkowskich UE oraz głównych instytucji unijnych – Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej oraz trzech agencji unijnych: Eurojustu, Europejskiego Centrum Satelitarne (ESC) i Europejskiej Agencji Obrony (EDA). Głównym tematem tej konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie fizycznej ochrony materiałów zawierających informacje niejawne, przeprowadzania postępowań sprawdzających oraz bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Bezpieczeństwo wewnętrzne

Zwalczanie terroryzmu i przeciwdziałanie ekstremizmom

ABW, rozpoznając zagrożenia związane z działalnością grup terrorystycznych i ekstremistycznych, koncentruje się na działalności fundamentalistycznych organizacji islamskich oraz niezgodnej z prawem aktywności osób i organizacji ekstremistycznych. Jeśli chodzi o poziom zagrożenia terrorystycznego na terytorium RP w 2011 r., to nie zwiększył się on zasadniczo w stosunku do roku poprzedniego.

LICZBA ŚLEDZTW PROWADZONYCH PRZEZ ABW
DOTYCZĄCYCH TERRORYZMU

2011	5
2010	5
2009	9

Działalność Centrum Antyterrorystycznego ABW

Centrum Antyterrorystyczne ABW (CAT ABW) od kilku lat realizuje działania na podstawie zarządzenia nr 102 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2008 r. Jednostka ta wykonuje zadania na poziomie operacyjnym w ramach struktury ochrony antyterrorystycznej RP. Do jej kompetencji należy informowanie kierownictwa państwa o zidentyfikowanych zagrożeniach terrorystycznych oraz podjętych działaniach, wspomaganie procesów decyzyjnych w przypadku realnego zagrożenia atakiem terrorystycznym oraz koordynacja działań operacyjno-rozpoznawczych w zakresie zwalczania terroryzmu.

CAT ABW działa w systemie całodobowym, 7 dni w tygodniu. Oprócz funkcjonariuszy ABW służbę w nim pełnią oddelegowani przedstawiciele innych krajowych podmiotów odpowiedzialnych za zapewnianie bezpieczeństwa państwa i jego porządku publicznego. Ponadto z Centrum współpracują podmioty uczestniczące w systemie ochrony antyterrorystycznej RP, m.in. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Państwowa Straż Pożarna, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Sztab Generalny Wojska Polskiego i Żandarmeria Wojskowa.

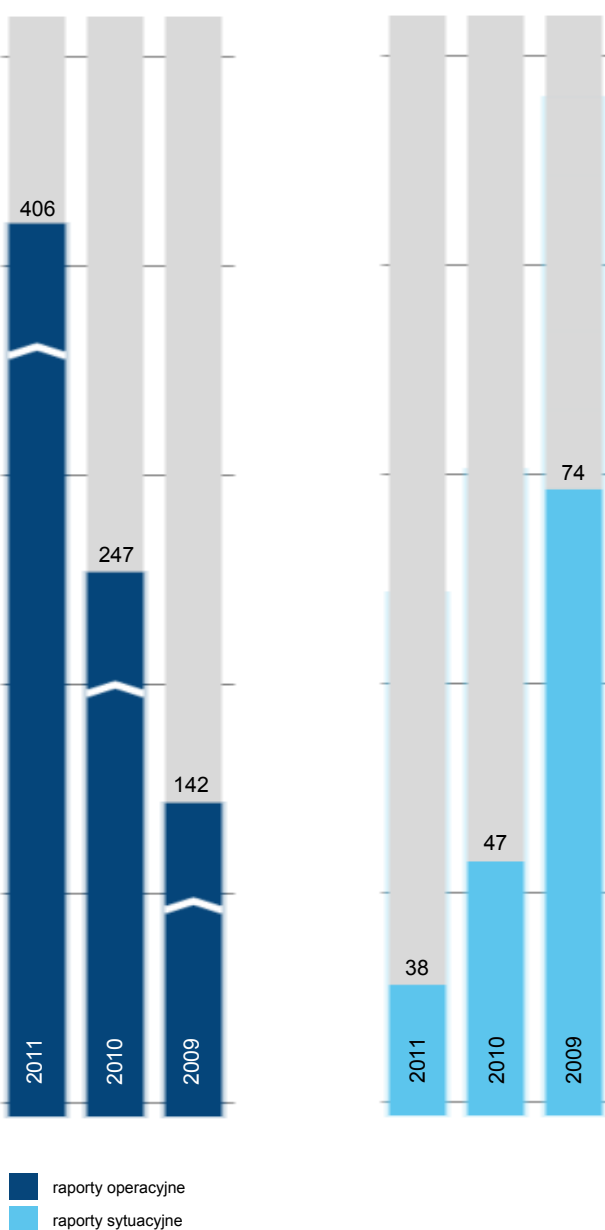
Do zadań CAT ABW należy:

- analiza poziomu zagrożenia terrorystycznego RP i jej obywateli oraz informowanie kierownictwa państwa o zidentyfikowanych bądź potencjalnych zagrożeniach,
- monitoring i analiza treści ekstremistycznych w mediach – dokonywanie bieżącej analizy treści zamieszczanych w środkach masowego przekazu, w szczególności mogących stanowić zagrożenie dla RP i jej oby-

wateli. Na tej podstawie opracowuje się tygodniowe raporty z monitoringu mediów muzułmańskich i kaukaskich²,

- współpraca zagraniczna – współdziałanie z zagranicznymi podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym i zwalczanie tych zagrożeń.

RAPORTY OPERACYJNE I SYTUACYJNE CAT ABW

² Ponadto od sierpnia 2011 r. realizowane są dwa nowe projekty: sporządzany jest *Raport z Monitoringu Portali Propagujących Postawy Ekstremistyczne* (w ubiegłym roku opracowano 15 tego typu raportów) oraz *Przegląd Informacji od Partnerów Zagranicznych* (w 2011 r. sporządzono 3 takie dokumenty).

Przygotowania do ochrony EURO 2012 i rozbudowa systemów łączności pomiędzy CAT ABW a ATC SBU

W ramach działań w Komitecie ds. Bezpieczeństwa Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego przyjęła odpowiedzialność za realizację zadań związanych z przygotowaniem do zabezpieczenia tych mistrzostw w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze terrorystycznym. W związku z tym przedstawiciele CAT ABW uczestniczyli w pracach zespołów zadaniowych tego Komitetu.

W celu określenia skuteczności współpracy służb zaangażowanych w organizację imprez masowych, przedstawiciele CAT brali udział w charakterze obserwatorów w specjalnym programie Komitetu, na który składał się szereg przedsięwzięć weryfikujących działania służb zaangażowanych w zapewnianie bezpieczeństwa podczas imprez masowych organizowanych na stadionach w Gdańsku (6 września 2011 r.), we Wrocławiu (11 listopada 2011 r.) i w Poznaniu (15 listopada 2011 r.). Efektem programu było wypracowanie zaleceń służących poprawie koordynacji działań w okolicach miejsc przeprowadzania rozgrywek oraz dotyczących fizycznego zabezpieczenia obiektów.

Z uwagi na szeroki zakres potencjalnych zagrożeń dla turnieju, obejmujących także kwestie związane z zarządzaniem kryzysowym, przedstawiciele CAT ABW uczestniczyli również w niektórych przedsięwzięciach (planowanie działań antykryzysowych i ćwiczenia sztabowe) organizowanych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa w ramach ogólnopolskich ćwiczeń, w których udział biorą wszystkie podmioty zarządzania kryzysowego. Zakończenie realizacji tych przedsięwzięć przewidziane jest na wiosnę bieżącego roku.

Ponadto Centrum Antyterrorystyczne zorganizowało (14 listopada 2011 r.) spotkanie przedstawicieli krajowych służb i instytucji zaangażowanych w proces antyterrorystycznej ochrony zbliżających się mistrzostw. W jego trakcie zaprezentowano stan aktualnych przygotowań jednostek do zabezpieczenia turnieju. Poruszono również kwestie dotyczące planowania sił i środków, jakie będą wykorzystane do zapewnienia ochrony, problemy dotyczące zasad łączności między służbami, fizycznego zwalczania ewentualnych zagrożeń terrorystycznych, przeciwdziałania zagrożeniom związanym z proliferacją broni masowego rażenia, współpracy z miastami gospodarzami EURO 2012 oraz współpracy krajowej ze stosownymi służbami i instytucjami.

Realizując przedsięwzięcia z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa podczas EURO 2012 wspólnie ze stroną ukraińską, zorganizowano szereg spotkań i ćwiczeń, w tym m.in.:

- w dniach 24–25 stycznia 2011 r. zorganizowano w Warszawie warsztaty NATO–Ukraina, poświęcone ochronie ważnych imprez masowych przed atakami terrorystycznymi z użyciem broni masowego rażenia. Celem warsztatów było udzielenie władzom Polski i Ukrainy (tj. organizatorom Euro 2012) wsparcia przez sojuszników i partnerów zagranicznych, którzy brali już udział w zapewnianiu bezpieczeństwa podczas imprez masowych. W spotkaniach, o których mowa, uczestniczyli przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych odpowiedzialnych za zwalczanie zagrożeń związanych z użyciem broni masowego rażenia,

• w dniach 29–30 września 2011 r. funkcjonariusze CAT ABW uczestniczyli w odbywających się w Doniecku (Ukraina) ćwiczeniach „Donbas-Antiterror 2011”, które były koordynowane przez Centrum Antyterrorystyczne Wspólnoty Niepodległych Państw. Głównym celem ćwiczeń była weryfikacja przygotowania Ukrainy do zapewnienia bezpieczeństwa podczas zbliżających się mistrzostw świata w piłce nożnej oraz sprawdzenie koordynacji pomiędzy służbami poszczególnych państw wchodzących w skład WNP,

- 5 grudnia 2011 r. w CAT ABW odbyło się spotkanie z przedstawicielami Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. W jego trakcie poruszono m.in. problemy koordynacji przepływu danych pomiędzy ukraińskim ATC SBU a CAT ABW podczas EURO 2012 oraz wypracowania wspólnej analizy zagrożeń i listy incydentów, które będą podstawą do jej opracowania.

W związku z koniecznością ochrony informacji wykorzystywanych w działaniach taktycznych służb, w szczególności przed infiltracją grup przestępczych i obcych służb specjalnych, na potrzeby polskiej prezydencji w UE, a także w celu usprawnienia działania i koordynacji przed EURO 2012, ABW uruchomiła nowoczesny cyfrowy system radiokomunikacyjny TETRA. Poprzez zastosowanie mechanizmów szyfrowania komunikatów system ten gwarantuje wysoki poziom bezpieczeństwa prowadzonych działań. Dzięki jego wdrożeniu umożliwiono współpracę pomiędzy ABW a Policją oraz współdziałanie w grupie RATUNEK ze Strażą Pożarną, Pogotowiem Ratunkowym i innymi służbami.

Działania w sprawie polskiego wątku zamachów w Norwegii

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego od 22 lipca 2011 r. jest zaangażowana w wyjaśnianie tzw. polskich wątków sprawy związanej z zamachami terrorystycznymi na terenie Norwegii, dokonanymi przez Andersa Breivika. Na podstawie informacji przekazanych przez partnerskie służby Królestwa Norwegii oraz w wyniku analizy treści dokumentu *Manifest 2063* autorstwa Breivika wszczęto dwa postępowania przygotowawcze, które prokuratura powierzyła do prowadzenia ABW.

W ramach kolejnych działań prowadzonych przez Agencję podjęto współpracę ze służbami norweskimi i polskimi instytucjami odpowiedzialnymi za stan bezpieczeństwa państwa. Centrum Antyterrorystyczne ABW odgrywało

w tym zakresie rolę koordynatora wymiany informacji. Ponadto ustalono osoby z terenu RP, które kontaktowały się ze sprawcą zamachów oraz wszczęto śledztwo w związku z nabyciem przez Norwega na terenie Polski substancji chemicznych wykorzystanych przy konstruowaniu ładunku wybuchowego zdetonowanego w centrum Oslo. 11 października 2011 r. na terenie całego kraju rozpoczęto realizację procesową polegającą na przeszukaniu lokali kontrahentów firmy, której właściciel zbył Breivikowi lont. Ponadto zidentyfikowano bezpośrednie kontakty innego obywatela RP z Norwegiem. W wyniku współpracy z norweskimi partnerami ustalono, iż sprzedał on Breivikowi około 100 kg substancji chemicznych, w tym proszku aluminiowego, który został wykorzystany do przeprowadzenia zamachu³.

ART. 13 KONSTYTUCJI RP

Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa

Przeciwdziałanie ekstremizmom

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego monitoruje działalność grup i organizacji, które swoją aktywnością w przestrzeni publicznej:

- próbują propagować idee faszystowskie lub komunistyczne,
- znieważają inne osoby ze względu na ich przynależność narodową, etniczną, rasową, polityczną lub wyznaniową,
- nawołują do nienawiści, opierając się na powyższych kryteriach.

Monitorowana przez ABW działalność ugrupowań propagujących hasła ekstremistyczne w Polsce przybiera różnorodne formy: od organizowania koncertów i demonstracji ulicznych poprzez produkcję i dystrybucję nagrań fonograficznych, prowadzenie serwisów, blogów i forów internetowych, akcje plakatowe, aż po próby wejścia w mainstreamową politykę. Zjawiskiem charakterystycznym dla działaczy i sympatyków ruchu skrajnie prawicowego jest przenoszenie haseł i idei do tzw. „rzeczywistości stadionowej”.

³ Przy okazji czynności procesowych w tej sprawie ujawniono nieograniczony dostęp osób – w tym nieletnich – do materiałów wybuchowych i substancji mogących służyć ich wytworzeniu.

W 2011 r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego prowadziła pięć postępowań o przestępstwo z art. 256 kk, w tym m.in. w sprawie:

- publicznego propagowania ustroju faszystowskiego w trakcie koncertu zespołów sceny neonazistowskiej, który odbył się w dniu 20.02.2010 r. w Czersku,
- rozpowszechniania za pomocą Internetu i serwisu Allegro nagrań zawierających materiały o treści pochwalającej nazizm lub nawołujących do nienawiści na tle rasowym,
- sprowadzania do Polski i rozpowszechniania na jej terenie przedmiotów będących nośnikami symboliki faszystowskiej w postaci 698 sztuk replik ozdobnych noży Waffen SS oraz oznaczeń tej formacji.

Procedura prowadzenia tych spraw wywołuje każdorazowo wiele kontrowersji i problemów, co związane jest najczęściej z niejednołitym orzecznictwem. W analizowanych stanach faktycznych jednym z istotniejszych problemów jest wykazanie publicznego charakteru propagandy, tj. czynienia jej dostępną większej, bliżej nieokreślonej liczbie osób (w publikacjach i innych środkach masowego przekazu, na zebraniach publicznych itp.), co stanowi warunek karalności propagowania faszystowskiego lub totalitarnego ustroju państwa. Nie wypełnia bowiem warunków przestępstwa propagowanie faszyzmu lub innego totalitaryzmu w zamkniętym gronie osób (na spotkaniach towarzyskich, seminariach naukowych itp.).

Problem ten zaistniał w pierwszej z opisywanych spraw. Jednakże w toku postępowania ustalono, iż po pierwsze, umieszczenie informacji o koncercie w Internecie miało ponad wszelką wątpliwość charakter publiczny. Po drugie, podanie miejsca imprezy, nawet przybliżonego i telefonu kontaktowego nadaje takiej publikacji cechy ogłoszenia, na które każdy może odpowiedzieć. Taka forma świadczy również o tym, że organizatorom zależało na dotarciu do jak najszerszej grupy odbiorców, a nie do zamkniętego kręgu osób. Po trzecie, przy tak przyjętej formie informowania o wydarzeniu praktycznie wykluczona została możliwość zweryfikowania przez organizatorów tego, kto zamierza na taką imprezę przybyć. Uznać zatem należy, że w praktyce każda osoba, która z tym ogłoszeniem się zetknęła, mogła przybyć na koncert.

Kolejnym problemem jest wprowadzenie do art. 256 § 2 kk znamienia kierunkowego tj. rozpowszechniania. Przez pojęcie rozpowszechniania rozumie się czynienie określonych treści powszechnie dostępnymi i umożliwienie zapoznania się z nimi większej, bliżej nieokreślonej liczbie osób. Nie będzie stanowiło „rozpowszechniania” działanie polegające na udostępnieniu treści niewielkiemu i ściśle określonemu kręgowi osób. Pomimo, iż zostanie udowodnione, że osoby podejrzane lub podejrzewane posiadały na użytkowanych przez siebie komputerach materiały o charakterze faszystowskim, to w przypadku braku dowodów, że rozpowszechniały je za pomocą np. Internetu, niemożliwe będzie uznanie ich za winnych i skazanie.

Następnym elementem, na który należy zwrócić uwagę, jest to, że przestępstwo ma charakter umyślny i że może być

popelnione wyłącznie z zamiarem bezpośrednim. Nakłada to na prowadzących postępowanie obowiązek wykazania działań polegających na propagowaniu faszyzmu i totalitaryzmu z pełną świadomością

Przeciwdziałanie zagrożeniom dla osób publicznych

Na podstawie zgłoszenia obywatelskiego ABW przeprowadziła w listopadzie 2010 r. czynności służbowe w sprawie witryny internetowej www.antykomor.pl, naruszającej godność urzędu prezydenta RP. Analiza prawna ABW wskazała na podejrzenie popełnienia przestępstwa znieważenia głowy państwa, określonego w art. 135 § 2 kk oraz ewentualnego nawoływania do jej zabójstwa, tj. o czyn z art. 255 § 2 kk w zw. z art. 134 kk. W związku z tym

została sporządzona notatka urzędowa, która na podstawie wniosków zawartych w wymienionej analizie prawnej stanowiła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, iż stroną wykupił obywatel polski Janusz F., a jej administratorem był najprawdopodobniej syn wymienionego, Robert F⁴. Notatka Agencji została przekazana 9 grudnia 2010 r. do Prokuratury Okręgowej w Łodzi. Wskazano w niej, iż przedmiotowa sprawa leży, zgodnie z art. 5 ustawy o ABW oraz AW, w kompetencjach naszej

instytucji. W związku z notatką, o której mowa Prokuratura Rejonowa w Tomaszowie Mazowieckim w dniu 18 lutego 2011 r. wszczęła śledztwo z art. 135 § 2 kk w sprawie publicznego znieważenia prezydenta Bronisława Komorowskiego przez obywatela RP. 12 maja 2011 r. wydała postanowienie o przeszukaniu pomieszczeń mieszkalnych zajmowanych przez podejrzanego. 18 maja 2011 r. przeszukanie przeprowadzono, zabezpieczając elektroniczne nośniki danych, które niezwłocznie przekazano biegłemu informatykom. Zażalenia na przeszukanie sąd nie uwzględnił. 7 czerwca 2011 r. do ABW wpłynęło zarządzenie z dnia 25 maja 2011 r., na którego podstawie Prokuratura Rejonowa w Tomaszowie Mazowieckim przejęła śledztwo do wyłącznego prowadzenia.

W czerwcu 2011 r., również na podstawie zgłoszenia obywatelskiego, ABW podjęła czynności służbowe w sprawie filmu zatytułowanego *Splinter Cell – Kaczyński Conviction*, umieszczonego na serwisie YouTube przez osobę posługującą się nazwą „DallasStudios”. Film przedstawiał m.in. mężczyznę, który celując z okna mieszkania udawał, że strzela do osoby głoszącej na Jarosława Kaczyńskiego. Ponadto mężczyzna ten groził śmiercią wszystkim tym, którzy zamierzają głosować na wyżej wymienionego. Jeden z autorów zgłoszenia w sierpniu 2011 r. złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i zażądał ścigania karnego autora filmu, podkreślając m.in., że jako potencjalny wyborca Prawa i Sprawiedliwości czuje się zagrożony tym, iż autor filmu bądź ktoś z jego naśladowców bardzo poważnie potraktuje te groźby i będzie próbował je zrealizować wobec niego lub innych osób. W ocenie ABW czyn autora filmu mógł być rozpatrywany w kontekście wypełnienia znamion przestępstwa z art. 190 kk (groźba popełnienia przestępstwa na szkodę innej osoby), art. 191 kk (groźba w celu zmuszenia do określonego zachowania się) albo art. 250 kk (groźba w celu wywarcia wpływu na sposób głosowania osoby uprawnionej). 30 sierpnia 2011 r. ABW przesłała zgromadzony materiał do Prokuratury Rejonowej w Busku Zdroju, która we wrześniu 2011 r. wszczęła dochodzenie w sprawie wywierania wpływu na sposób głosowania podczas wyborów parlamentarnych, poprzez groźbę pozbawienia życia, tj. o przestępstwo z art. 250 kk, a następnie całość sprawy powierzyła do prowadzenia ABW. Kontynuowane przez Agencję dochodzenie doprowadziło do ustalenia autora filmu, którym okazał się mieszkaniec Katowic. We wrześniu ubiegłego roku funkcjonariusze ABW zatrzymali tę osobę i dokonali przeszukania miejsca jej zamieszkania w celu zabezpieczenia komputerów i innych nośników informacji oraz broni i innych rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie. W październiku 2011 r. przeciwko zatrzymanemu skierowano akt oskarżenia, formułując wobec niego zarzuty z art. 250 kk.

Działania ABW w sprawie wyjaśnienia okoliczności i przyczyn podłożenia atrap bomb w Warszawie w 2005 r.

Postępowanie w sprawie podłożenia w Warszawie atrap ładunków wybuchowych w październiku 2005 r. prokuratura okręgowa powierzyła Policji. Trwające trzy lata śledztwo zostało jednak umorzone z powodu niewykrycia sprawców. ABW podjęła wówczas czynności, których celem było wyjaśnienie okoliczności i przyczyn tego zdarzenia, a także wykry-

cie sprawcy lub sprawców. W rezultacie wnikliwej analizy materiałów postępowania i weryfikacji dotychczasowych hipotez Agencja stwierdziła, iż jedna i ta sama osoba zarówno podłożyła atrapy bomb (m.in. na jednej ze stacji metra w Warszawie), jak i przekazała mediom z kawiarenki internetowej w jednym z centrów handlowych swój manifest, argumentujący zasadność przeprowadzonej akcji.

Obszerne wyniki swoich ustaleń ABW w trybie art. 327 § 1 kpk (umorzone postępowanie prokurator może w każdym momencie podjąć na nowo) przekazała w 2010 r. prokuratorowi okręgowemu w Warszawie, z sugestią ponownego przeanalizowania zasadności umorzenia śledztwa i podjęcia zaproponowanych czynności. Zdaniem Agencji, wydarzenia z 2005 r. miały charakter happeningu zorganizowanego przez jednego domniemanego sprawcę, którego dane również zostały przekazane prokuraturze. Prokuratura Okręgowa w Warszawie ponownie podjęła czynności w tej sprawie, część z nich powierzając ABW. W sierpniu 2011 r. poinformowała jednak Agencję o braku podstaw do ponownego wszczęcia postępowania. Pomimo, iż sprawa nie została zakończona w sensie procesowym, przeprowadzone czynności pozwoliły ustalić z dużym prawdopodobieństwem przyczynę, okoliczności i domniemanego sprawcę zdarzenia. Zdaniem ABW z całą pewnością można stwierdzić, iż w październiku 2005 r. nie było w Warszawie zagrożenia o charakterze terrorystycznym.

CERT.GOV.PL

W 2011 r. Zespół CERT.GOV.PL odnotował 925 zgłoszeń dotyczących ataków na systemy teleinformatyczne administracji publicznej i zagrożeń w tej sferze, z czego 259 zostało zakwalifikowanych jako faktyczne incydenty. W ramach testów bezpieczeństwa przebadano 95 witryn internetowych należących do 33 instytucji państwowych (w roku 2010 – 93 witryny 63 instytucji)⁵. Stwierdzono 917 błędów, w tym 266 o bardzo wysokim poziomie zagrożenia (w przypadku witryn o tym poziomie zagrożenia atak mógł dokonać niemal każdy internauta korzystający z gotowych narzędzi dostępnych w sieci), 21 o wysokim, 292 o niskim oraz 338 oznaczonych jako informacyjne, które nie skutkują bezpośrednią możliwością ataku na portal (w roku 2010 analogicznie 1277 błędów, w tym 451 o bardzo wysokim poziomie zagrożenia, 40 o wysokim, 440 o niskim i 346 informacyjnych). Dla wszystkich testowanych witryn Zespół CERT.GOV.PL przygotował zalecenia umożliwiające ich profesjonalne zabezpieczenie i neutralizację zagrożeń. W celu dalszego propagowania wiedzy o zagrożeniach w cyberprzestrzeni i mechanizmach ochrony przed nimi kontynuowano prowadzenie witryn www.cert.gov.pl oraz www.surfujbezpiecznie.pl, na których na bieżąco umieszczano m.in. raporty kwartalne CERT.GOV.PL oraz informacje o najpopularniejszych i najpoważniejszych formach ataków sieciowych i sposobach ochrony przed nimi. Opublikowano łącznie 85 informacji poprawiających bezpieczeństwo systemów

ART. 256 KK

§ 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej*.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w § 2, jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej.

§ 4 W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd orzeka przepadek przedmiotów, o których mowa w § 2, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

* 19 lipca 2011 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 256 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.), w części obejmującej wyrazy: „albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej”, jest niezgodny z art. 42 ust. 1 w związku z art. 54 ust. 1 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

⁴ Robert F. w przeszłości był karany za przestępstwa komputerowe i gospodarcze (z art. 287 i 267 kk) – kara 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu.

⁵ Czynności te są wykonywane na wniosek instytucji zainteresowanej.

komputerowych, 15 wiadomości dotyczących zagrożeń w cyberprzestrzeni i podatności na nie oraz 17 informacji ogólnych odnośnie do bezpieczeństwa teleinformatycznego.

W dniach 13–15.12.2011 r. Zespół CERT.GOV.PL wziął udział w cyklicznych ćwiczeniach organizowanych przez NATO pod nazwą „Cyber Coalition 2011”, których celem było sprawdzenie zdolności reagowania na cyberincydenty oraz umiejętności podejmowania decyzji strategicznych w ramach NATO i Unii Europejskiej, a także weryfikacji współpracy międzyinstytucjonalnej.

W ramach realizowanych zadań zespół CERT.GOV.PL uczestniczył w połowie sierpnia 2011 r. w neutralizacji skutków incydentu związanego z przełamaniem zabezpieczeń sieci MSZ. Przeanalizowano wówczas wiele nośników z zainfekowanych komputerów w celu odtworzenia mechanizmu ataku oraz zidentyfikowano adresy IP należące do przestrzeni Chin. Rok 2011 był rokiem specyficznym z uwagi na polskie przewodnictwo w Radzie UE i konieczność zagwarantowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych obsługujących polską prezydencję. Na jej potrzeby zapewniono ciągły monitoring infrastruktury teleinformatycznej przeznaczonej do obsługi spotkań międzynarodowych, akredytacji gości zagranicznych i dziennikarzy. W celu prawidłowego funkcjonowania wykorzystywanych sieci IT zespół CERT.GOV.PL wdrożył mechanizm wczesnego ostrzegania o zagrożeniach w Internecie (system ARAKIS-GOV), zarówno w poszczególnych lokalizacjach spotkań, jak i w sieci teleinformatycznej portalu www przygotowanych na potrzeby obsługi polskiej prezydencji.

Kontrywiad

Jednym z głównych kierunków zainteresowań obcych służb specjalnych w Polsce, w tym zwłaszcza rosyjskich, jest polityka energetyczna naszego kraju. W przypadku służb Federacji Rosyjskiej wynika to przede wszystkim z uwarunkowań sytuacji gospodarczej w Rosji, dla której eksport gazu i ropy naftowej stanowi jedno z głównych źródeł dochodu narodowego (jest ona żywo zainteresowana utrzymaniem swojej pozycji jako dostawcy surowców energetycznych na rynki europejskie). Z tego względu ABW identyfikowała w ubiegłym roku prowadzenie przez rosyjski wywiad rozpoznania w obszarach szczególnie istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego RP.

W 2011 r. ABW doprowadziła do wydalenia z Polski rosyjskiego szpiega Tadeusza Juchniewicza, skazanego w 2010 r. przez Sąd Okręgowy w Warszawie na 3 lata więzienia za szpiegostwo na rzecz Federacji Rosyjskiej. W ramach aktywności wywiadowczej realizował on na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego zadania zlecane przez centralę GRU z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu łączności wywiadowczej. Jeszcze w trakcie przebywania w więzieniu Juchniewicz został na wniosek ABW pozbawiony prawa do stałego pobytu na terytorium RP (mieszkał w Polsce kilkanaście lat). Dlatego z chwilą, gdy sąd penitencjarny przychylił się do jego wniosku o warunkowe przed-

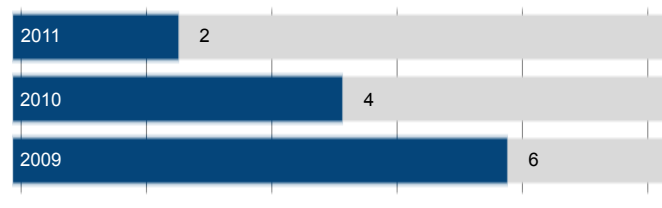
terminowe zwolnienie po odbyciu 2/3 wyroku i gdy opuścił on zakład karny, natychmiast został zatrzymany przez Straż Graniczną i umieszczony w areszcie deportacyjnym. Następnie w dniu 10 października ubiegłego roku został z Polski wydany. Wpisano go również do wykazu osób niepożądanych na terytorium RP i Unii Europejskiej (strefa Schengen).

Kontrywiad ABW w 2011 r. pogłębiał rozpoznanie działań białoruskich służb specjalnych na terytorium naszego kraju, których głównym celem były z jednej strony inwigilacja przebywających w Polsce środowisk opozycyjnych wobec władz w Mińsku, a z drugiej prowadzenie klasycznej działalności wywiadowczej. Metodyka tych działań od wielu lat nie uległa zmianie i w pewnym stopniu przypomina sposoby stosowane przez Służbę Bezpieczeństwa wobec polskich środowisk emigracyjnych przebywających w Niemczech przed 1989 r. Należy zaznaczyć, że przyjazd do Polski większości białoruskich obywateli jest poprzedzany ich kontaktem z tamtejszymi służbami specjalnymi i rozmowami o charakterze instruktażowo-werbunkowym⁶.

Kontrywiad ABW, ujawniając w ubiegłym roku działalność dwóch obywateli Białorusi, którzy realizowali w Polsce zadania zlecone im przez białoruski wywiad, podjął wobec nich działania zapobiegawcze i wystąpił do wojewody mazowieckiego z wnioskiem o cofnięcie im zezwoleń na osiedlenie się w naszym kraju.

W roku 2011 ABW odnotowała ponadto przypadki wzmacniania obsady kadrowej w wielu zagranicznych placówkach dyplomatycznych w celu zapewnienia większego wsparcia przy realizacji bieżących zadań związanych przede wszystkim z monitorowaniem przebiegu polskiej prezydencji. Działaniom tym niekiedy towarzyszyło plasowanie oficerów wywiadu wśród dyplomatów. W tym zakresie kontrywiad m.in. rekomendował Ministerstwu Spraw Zagranicznych wydanie odmownej decyzji dotyczącej udzielenia akredytacji jednemu z zagranicznych dyplomatów z uwagi na realne zagrożenie wykorzystywania przez niego pracy dyplomatycznej w Polsce jako przykrycia do prowadzenia działań o charakterze wywiadowczym. Z rozpoznania Agencji wynikało bowiem, że dyplomata ten jest długoletnim kadrowym oficerem wywiadu i wykazywał dotychczas dużą aktywność operacyjną na kierunku polskim.

LICZBA ŚLEDZTWA PROWADZONYCH PRZEZ ABW DOTYCZĄCYCH SZPIEGOSTWA

⁶ Równocześnie odnotowujemy przypadki, gdy przybywający do Polski Białorusini sami publicznie (w mediach) ujawniają powiązania ze służbami specjalnymi swojego kraju. Takie sytuacje są trudne do jednoznacznego zinterpretowania, gdyż mogą wynikać zarówno z rzeczywistej chęci zrzucenia przez te osoby balastu współpracy z reżimem (np. wymuszonej szantażem), jak i być w niektórych przypadkach inspirowane przez KDB lub GRU.

Bezpieczeństwo ekonomiczne

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego zajmuje się zwalczaniem tych przestępstw o charakterze ekonomicznym, które zagrażają funkcjonowaniu państwa i społeczeństwu. Agencja zapobiega występowaniu zarówno zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa energetycznego, jak i nadużyć przy realizacji zamówień publicznych. Aktywność służby w tym zakresie skupia się również na zwalczaniu przestępczości skarbowej i podatkowej wielkich rozmiarów, związanej zwłaszcza z przemysłem i nielegalnym bądź fikcyjnym obrotem paliwami płynnymi. Ponadto ABW rozpoznaje nieprawidłowości w sektorze finansowym oraz te związane z pozyskiwaniem i wykorzystaniem unijnych dotacji. Prowadząc monitoring tych zagadnień – zwłaszcza w zakresie prania pieniędzy i przestępstw giełdowych – Agencja współpracuje m.in. z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej oraz z Komisją Nadzoru Finansowego.

Bezpieczeństwo energetyczne

Jednym z istotnych elementów w sferze bezpieczeństwa ekonomicznego kraju jest sektor energetyczny. W przypadku Polski bezpieczeństwo energetyczne jest kwestią szczególnie wrażliwą, ze względu na niewielką dywersyfikację dostaw surowców energetycznych. Zmianę tej tendencji może w najbliższych latach przynieść powodzenie inicjatyw związanych z energetyką jądrową i eksploatacją gazu łupkowego.

Z tego względu aktywność ABW w 2011 r. w zakresie rozpoznawania i zwalczania potencjalnych zagrożeń w sferze bezpieczeństwa energetycznego koncentrowała się przede wszystkim wokół prac związanych z:

- realizacją Polskiego Programu Energetyki Jądrowej. W 2011 r. ABW uczestniczyła w opracowywaniu aktów prawnych związanych z planami budowy elektrowni jądrowej. Ponadto w związku z prowadzoną współpracą z Ministerstwem Gospodarki i Pełnomocnikiem Rządu ds. Polskiej Energetyki Jądrowej przedstawiciele ABW weszli w skład tzw. Grup Zadaniowych w ramach przygotowań do przyjęcia misji Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w Polsce. Z uwagi na sprawowanie przez Polskę prezydencji w Unii Europejskiej ABW objęła w tym okresie przewodnictwo w Grupie ds. Ochrony Obiektów Jądrowych (Ad Hoc Group on Nuclear Security), powołanej na podstawie decyzji Komitetu Stałych Przedstawicieli COREPER przy Radzie UE w celu dokonania oceny poziomu zabezpieczeń i ochrony fizycznej istniejących i planowanych elektrowni jądrowych⁷,

- przygotowaniem do eksploatacji zasobów gazu łupkowego. Prowadzony przez ABW stały monitoring tej problematyki obejmował m.in. współpracę zarówno z instytucjami państwowymi, w tym z odpowiedzialnym za nadzór nad tymi procesami Ministerstwem Środowiska, jak i ze spółkami Skarbu Państwa.

Aktywność ABW w 2011 r. obejmowała także pozyskiwanie i weryfikowanie – pod kątem wykrycia ewentualnych nieprawidłowości – wiedzy na temat innych zagadnień istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego państwa, a dotyczącej:

- prac związanych z budową Terminalu LNG w Świnoujściu,
- dostaw surowców energetycznych do naszego kraju oraz zaangażowanych w te działania podmiotów, z uwzględnieniem ich działalności na terenie RP,
- potencjalnych zagrożeń dla procesu prywatyzacji państwowych spółek energetycznych, w tym związanych z aktywnością firm zainteresowanych ich zakupem.

Działania ABW wobec międzynarodowej grupy przestępczej zajmującej się nielegalnym transferem środków finansowych znacznej wartości z Europy do Chin i Wietnamu

W wyniku działań realizowanych przez Agencję we współpracy z instytucjami i służbami polskimi oraz partnerskimi służbami litewskimi, czeskimi i ukraińskimi rozpoznano międzynarodową grupę przestępczą zdominowaną przez osoby narodowości wietnamskiej, operującą na terenie Chin, Wietnamu, Niemiec, Polski, Czech, Litwy, Łotwy i Ukrainy. W sierpniu i wrześniu 2011 r. na terenie RP, Ukrainy, Litwy i Czech zostały przeprowadzone czynności procesowe, które doprowadziły do zatrzymania w Polsce ośmiu osób. Ponadto zabezpieczono dokumentację finansowo-księgową, nośniki informatyczne zawierające dane związane z działalnością prowadzoną przez podejrzanych oraz mienie o łącznej wartości ponad 2,2 mln euro. Zatrzymanym przedstawiono zarzuty udziału w międzynarodowej zorganizowanej grupie przestępczej i prania pieniędzy. Poza tym na terenie Ukrainy, Litwy i Czech zatrzymano 20 osób i zabezpieczono środki finansowe w wysokości: 100 tys. USD w gotówce w Czechach, 265 tys. euro w gotówce i 4 mln euro na kontach bankowych na Litwie oraz 1,2 mln USD w gotówce na Ukrainie.

Grupa, o której mowa, zajmowała się sprowadzaniem na teren Wspólnoty Europejskiej wyrobów pochodzenia daleko-wschodniego bez uiszczenia stosownych należności celnych i podatkowych, a także nielegalnym transferem środków finansowych poza granice UE – do Chin i Wietnamu. Proceder ten skutkował znacznym uszczupleniem wpływów do budżetu RP i Unii Europejskiej. Z rozpoznania ABW wynikało, że grupa ta różnymi kanałami wytransferowała z Polski w okresie od sierpnia 2009 r. do maja 2011 r. ponad 554 mln USD (ok. 1,8 mld zł). ABW wraz ze służbami partnerskimi kontynuuje działania mające na celu rozbić tę przestępczą strukturę.

⁷ Ponadto 7 października 2011 r. szef ABW zawarł porozumienie w sprawie współpracy w zakresie realizacji Programu Polskiej Energetyki Jądrowej z PGE Polską Grupą Energetyczną SA, PGE Energią Jądrową SA oraz PGE EJ1 sp. z o.o.

Ponadto w celu wypracowania efektywnych metod zwalczania przestępczości azjatyckiej, której działalność godzi w ekonomiczne bezpieczeństwo UE, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego przystąpiła do realizacji Projektu pt. *W kierunku bardziej efektywnego zwalczania zorganizowanej przestępczości azjatyckiej godzącej w ekonomiczne interesy Unii Europejskiej*, który jest współfinansowany przez Komisję Europejską (OLAF – Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych) w ramach Programu Herkules II na lata 2007–2013 z Programu na rzecz wspierania działalności w dziedzinie ochrony interesów finansowych Wspólnoty. Więcej informacji na temat projektu można znaleźć w dalszej części raportu.

Oszustwa przy reaktywacji przedwojennych spółek

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego kontynuuje rozpoznanie procedury reaktywacji przedwojennych podmiotów gospodarczych na podstawie akcji o wartości kolekcjonerskiej i odzyskiwania przez przedstawicieli odtworzonych spółek mienia korporacyjnego przejętego przez państwo.

Wyrazem zaangażowania ABW w rozpoznawanie tego procederu jest m.in. prowadzenie – od 11 sierpnia 2011 r. pod nadzorem Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie – śledztwa dotyczącego usiłowania doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem miasta stołecznego Warszawy poprzez reaktywowanie na podstawie akcji o wartości kolekcjonersko-historycznej podmiotu „Nowe Dzielnice SA”⁸. Organizatorzy procederu prowadzili swoje działania jako ukierunkowane na przejęcie bez tytułu prawnego mienia w postaci prawa użytkowania wieczystego jednej z warszawskich nieruchomości.

Podjęmując aktywność w tym zakresie, ABW ma na względzie fakt, że część przypadków odzyskiwania przejętych przez państwo dóbr jest uzasadnionych. Jednocześnie ostrzega zorganizowaną aktywność zidentyfikowanej grupy osób, które – w opinii służby – reaktywując historyczne podmioty gospodarcze i roszcując sobie prawo do ich majątku, popełniają przestępstwo oszustwa i wprowadzania w błąd organów władzy państwowej. Osoby te bowiem nabywają w niejasnych okolicznościach akcje historycznych spółek o wartości numizmatycznej i posługują się nimi w sposób bezpodstawnie sugerujący dysponowanie prawami korporacyjnymi do podmiotów, na jakie te akcje zostały wystawione. Docelowo ich aktywność ukierunkowana jest na uzyskiwanie praw do przejętego mienia reaktywowanych podmiotów lub stosownego odszkodowania za nie.

⁸ Przedwojenna spółka zajmująca się głównie handlem nieruchomościami. Była właścicielem 20 ha gruntów na warszawskiej Pradze (obecnie Kamionek). Reaktywowana na podstawie akcji na okaziciela z 1922 r., które aktualnie mają wartość jedynie numizmatyczną. Do 1951 r. była w posiadaniu podmiotu belgijskiego, który w ramach układu indemnizacyjnego z krajami Beneluxu otrzymał w latach 1969–1975 odszkodowanie za przejęte przez PRL mienie spółki.

Zagadnienie to jest niezwykle złożone, głównie z uwagi na upływ czasu, zmianę ustroju społecznego Polski i regulacji prawnych oraz dwukrotną denominację złotego. Niemniej jednak brak jego uregulowania stanowi poważne zagrożenie dla ekonomicznych interesów państwa, głównie ze względu na skalę potencjalnych roszczeń wysuwanych przez przedstawicieli odtworzonych przedsiębiorstw.

Wyludzenie środków budżetowych

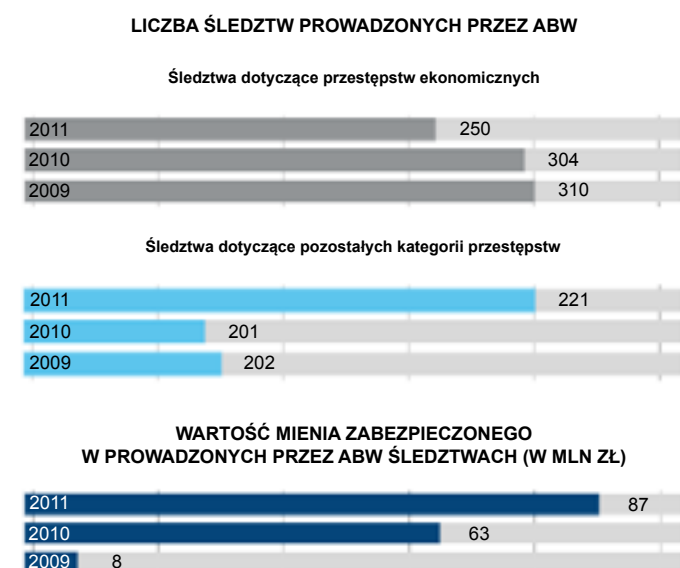
Funkcjonariusze ABW, realizując zadania z zakresu ochrony ekonomicznej państwa, prowadzą także działania operacyjno-śledcze dotyczące nieprawidłowości związanych z wyludzeniem dotacji ze środków publicznych, w tym także z funduszy unijnych. W związku z tym na polecenie Prokuratury Okręgowej w Łodzi zostało m.in. przeprowadzone zatrzymanie sześciu osób, którym przedstawiono zarzut wyludzenia dotacji pochodzących z Ministerstwa Gospodarki oraz Państwowej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. W wyniku posługiwania się fakturami przedstawiającymi dokonywanie fikcyjnych transakcji osoby te pozyskały 11 milionów złotych nienależnych środków, z czego około czterech milionów pochodziło z funduszy unijnych.

Funkcjonariusze Delegatury ABW w Krakowie zatrzymali natomiast dwie osoby pod zarzutem dopuszczenia się oszustwa w związku z wyludzeniem dofinansowania z fundacji Eko-Fundusz w kwocie blisko czterech milionów złotych oraz z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w kwocie niespełna jednego miliona. Uzyskane fundusze miały być przeznaczone m.in. na zakup urządzeń do produkcji biopaliwa. Warunkiem otrzymania dotacji z EkoFunduszu była konieczność dokonania tego zakupu w jednym z krajów donatorów fundacji, tj. w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, we Francji, Włoszech, w Szwajcarii, Norwegii lub Szwecji. W toku śledztwa prowadzonego przez ABW pod nadzorem krakowskiej prokuratury okręgowej wykazano, iż urządzenia oraz usługi związane z ich montażem zostały zakupione od polskich firm. Przy składaniu wniosku o dofinansowanie projektu zaś przedłożono szereg dokumentów poświadczających nieprawdę. W trakcie realizowanych czynności procesowych podejrzani przyznali się do zarzucanych im czynów.

W 2011 r. ABW zintensyfikowała działania realizowane obecnie w ramach dwóch postępowań karnych w celu zgromadzenia dowodów działania na szkodę Ministerstwa Edukacji Narodowej. Kontynuowano wszczęte w 2010 r. śledztwo w sprawie oszustwa, jakiego mogły dopuścić się podmioty, które zwyciężyły w przetargu na zakup oprogramowania edukacyjnego dla szkół. Dostarczone przez nie oprogramowanie, zanim trafiło do MEN, było przedmiotem szeregu pozomych transakcji pomiędzy będącymi w zmoiwie firmami. Ostatecznie MEN zmuszone było wydatkować blisko 100 mln zł – kwotę ponad trzykrotnie wyższą niż cena u producenta. W 2011 r. wszczęto śledztwo w sprawie zmoiwie podmiotów biorących udział w przetargu organizowanym przez MEN na dostawę, instalację i integrację blisko sześciu tysięcy pracowni komputerowych do szkół. Zmoiwie miała na celu ustalenie przed rozstrzygnięciem przetargu, które ze spółek będą wykonywały poszczególne części zamówienia,

a które będą ich poddostawcami. Ponadto MEN zostało wprowadzone w błąd co do rzeczywistej wartości przedmiotu zamówienia (poprzez znaczne jej zawyżenie, jak również poprzez zastosowanie łańcucha pozomych transakcji). W efekcie doprowadziło to do niekorzystnego rozporządzenia przez MEN mieniem w kwocie co najmniej 12 mln zł.

Delegatura ABW w Białymstoku prowadzi pod nadzorem prokuratury śledztwo dotyczące nieprawidłowości przy realizacji projektu *Szybki mobilny Internet w każdym domu dzięki technologii HSPA+*, który miał być dofinansowany ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, realizowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Śledztwo wszczęto w związku z podejrzeniem wyludzenia publicznych środków finansowych poprzez złożenie przez firmę realizującą projekt nierzetelnych dokumentów. W wyniku postępowania w ubiegłym roku wstrzymano wypłatę unijnych dotacji w wysokości 230 mln zł sześciu nieuczciwym spółkom oraz postawiono zarzuty 17 osobom zaangażowanym w przygotowywanie wniosków o dofinansowanie lub zatrudnionym w tych firmach.

Zwalczanie korupcji zagrażającej interesom ekonomicznym państwa

Korupcja funkcjonariuszy celnych

Delegatura ABW w Lublinie zakończyła dwa śledztwa dotyczące korupcji wśród funkcjonariuszy celnych z oddziałów celnych w Tomaszowie Lubelskim i Hrebennem. Na podstawie zgromadzonych materiałów lubelska prokuratura apelacyjna oskarżyła łącznie 59 celników o przyjmowanie korzyści majątkowych od podróżnych oraz od drobnych przedsiębiorców, w zamian za przyspieszenie odprawy celnej bądź odstąpienie od czynności kontrolnych. Oskarżeni funkcjonariusze w okresie od 1998 do 2010 r. przyjmowali jednorazowo łapówki w wysokości nawet 10 tys. zł. Ze zgromadzonego

materiału dowodowego wynika, iż mogli oni przyjąć łącznie ponad cztery miliony złotych. Jednocześnie oprócz celników zostało oskarżonych osiem osób, którym również zarzucono wręczenie korzyści majątkowych. Osoby te przyznały się do przekazania łapówek w kwocie blisko 330 tys. zł.

Śledztwo w sprawie korupcji w Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, kontynuując działania dotyczące korupcji w sektorze górnictwa, prowadziła pod nadzorem Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach śledztwo w sprawie wręczenia w latach 2007–2009 korzyści majątkowych osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Jastrzębskiej Spółce Węglowej w zamian za bezprawne przyznanie uprawnień w związku z pełnioną funkcją, co spowodowało nieuczciwą konkurencję. Osoby te niezgodnie z prawem przekazywały informacje na temat realizacji kontraktów JSW oraz decydowały o wyborze produktów oferowanych przez firmy.

W dniach 5–25 października 2011 r. funkcjonariusze ABW zatrzymali 10 osób z firm współpracujących z JSW w związku z podejrzeniem wręczenia przez nie korzyści majątkowych osobom ze wspomnianej spółki. Zgromadzony w postępowaniu przygotowawczym materiał pozwolił Prokuraturze Apelacyjnej w Katowicach na przedstawienie podejrzanym zarzutów m.in. czynnego łapownictwa (art. 229 § 1 kk) i tzw. korupcji gospodarczej (art. 296a § 2 kk).

Śledztwo w sprawie korupcji w JSW zostało wszczęte w 2008 r., część jego materiałów zaś stała się podstawą do przeprowadzenia odrębnych postępowań karnych. W ich rezultacie zarzuty łapownictwa – tym razem biernego – przedstawiono łącznie 25 osobom zatrudnionym w tej spółce, z których jedną postawiono już w stan oskarżenia. Ponadto jednej osobie zatrudnionej w firmie, z której pochodziły łapówki, przedstawiono zarzut składania fałszywych zeznań i również postawiono ją w stan oskarżenia.

Korupcja przy ubieganiu się o zlecenia PKN Orlen

W 2011 r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego kontynuowała rozpoznanie zmierzające do poszerzenia wiedzy na temat możliwości stosowania praktyk korupcyjnych w PKN Orlen SA przy rozstrzyganiu przetargów (m.in. na modernizację oraz remonty instalacji i urządzeń zakładu produkcyjnego płockiej rafinerii). Działania ABW realizowane były w ramach prowadzonego pod nadzorem Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie śledztwa w sprawie wręczenia i przyjęcia korzyści majątkowych w zamian za nadużycie udzielonych uprawnień lub niedopełnienie obowiązków oraz wyrządzenie szkody koncernowi szkody majątkowej. 7 grudnia 2011 r. zatrzymano członka zarządu PKN Orlen oraz przedsiębiorcę z terenu Płocka, którym przedstawiono zarzut korupcji menadżerskiej. W tym samym dniu zatrzymano także dwie inne osoby z kierownictwa koncernu (tj. dyrektora biura kontroingu i dyrektora działu zakupów ogólnych), którym przedstawiono zarzut działania na jego szkodę. Prokuratura Apelacyjna w Warszawie zastosowała wobec zatrzymanych środków za-

pobiegawczy w postaci zabezpieczenia majątkowego oraz zakazu opuszczania kraju.

Jednocześnie 7 grudnia 2011 r. funkcjonariusze ABW dokonali przeszukania i zabezpieczenia dokumentacji w siedzibach PKN Orlen w Warszawie i Płocku, w siedzibach podmiotów gospodarczych z grupy Anwil oraz podmiotów gospodarczych należących do jednego z bydgoskich biznesmenów.

LICZBA ŚLEDZTW PROWADZONYCH PRZEZ ABW DOTYCZĄCYCH KORUPCJI

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej

Likwidacja zorganizowanej grupy przestępczej zajmującej się przemytem narkotyków

W 2011 r. zakończyło się śledztwo prowadzone przez Delegaturę Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Białymstoku oraz Podlaski Oddział Straży Granicznej, dotyczące międzynarodowego przemytu narkotyków. Aktem oskarżenia objęto siedem osób, z czego dwie należały do ścisłego kierownictwa grupy. Przedstawiono im zarzuty działania w zorganizowanej grupie przestępczej zajmującej się przemytem narkotyków oraz udziału w wewnątrzwspólnotowym obrocie znacznymi ilościami środków odurzających. Wobec wszystkich zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. 29 marca 2011 r. Prokuratura Apelacyjna w Białymstoku przesłała do Sądu w Gorzowie Wielkopolskim akt oskarżenia dotyczący tych osób. W toku sprawy ustalono, iż na terenie Podlasia i Warszawy działała grupa przestępcza, która m.in. w 2009 r. przemycała z Holandii do Polski co najmniej 89 kg marihuany wartą około 2,7 mln zł. Do chwili rozbicia grupy przestępcy mogli wprowadzić do obrotu narkotyki o wartości około 6,7 mln zł. Pierwszą osobą zatrzymaną w tym śledztwie w październiku 2009 r. był kurier, przy którym znaleziono 13 kg marihuany oraz litr prekursora do produkcji amfetaminy BMK. Trzy miesiące później zatrzymano kolejne osoby. W wyniku przeprowadzonych czynności poza narkotykami ujawniono także sprzęt służący do ich porcjowania i ważenia.

Wyłudzenie zwrotu VAT

Podczas prowadzonych działań funkcjonariusze ABW – we współpracy z Policją i organami administracji skarbowej – zidentyfikowali szereg grup realizujących przestępczy proceder m.in. w branży usług budowlanych i handlu wyrobami stalowymi. Podjęte w tym zakresie działania procesowe, w tym przeszukiwanie oraz zabezpieczanie dokumentacji finansowej i nośników danych, pozwoliły na postawienie zarzutów łącznie 30 osobom będącym członkami kilku struktur przestępczych, które swoją działalnością powodowały straty dla Skarbu Państwa na poziomie kilkudziesięciu milionów złotych. Jednocześnie – z uwagi na rozbudowaną sieć kilkuset uczestniczących w tym procederze

firm-słupów i konieczność przeanalizowania licznych transakcji finansowych pomiędzy nimi – każda z prowadzonych spraw miała charakter rozwojowy i nie można wykluczyć dalszych zatrzymań.

Wśród metod realizacji przestępczego procederu, o którym mowa wyżej, na szczególną uwagę zasługuje wykorzystywanie procedur skarbowych stosowanych w handlu wewnątrzwspólnotowym. W sprawie obrazującej taką nielegalną działalność funkcjonariusze ABW przeprowadzili realizację procesową w odniesieniu do zorganizowanej grupy przestępczej zajmującej się wyłudzeniem podatku VAT w związku z obrotem wyrobami stalowymi. W jej wyniku zatrzymano organizatorów oszustwa i postawiono im zarzuty uczestnictwa w zorganizowanej grupie przestępczej, fałszowania dokumentacji oraz prania brudnych pieniędzy. Straty Skarbu Państwa zostały wstępnie oszacowane na co najmniej 13 mln zł.

Przemyt papierosów

ABW obserwuje nasilenie się prób nielegalnego wwozu do Polski wyrobów tytoniowych. Częściowo ma to związek (potwierdzają to również oceny Centralnego Biura Śledczego) z przygotowaniami grup trudniących się tym procederem do sprzedaży papierosów przed i w trakcie Euro 2012. Przemyt papierosów, którego główne kanały prowadzą z państw zza wschodniej granicy Polski, naraża Skarb Państwa na szczególnie dotkliwe straty. W toku działań prowadzonych w 2011 r. ABW doprowadziła do likwidacji wielu grup przestępczych zajmujących się tego typu procederem. Na podstawie materiałów śledztwa prowadzonego od kilku lat wspólnie przez lubelską delegaturę ABW i Śląski Oddział Straży Granicznej Prokuratura Apelacyjna w Lublinie postawiła w styczniu 2011 r. zarzuty kolejnym 12 osobom zaangażowanym w przemyt – pod pozorem przewozu poczty dyplomatycznej – papierosów do Polski i krajów Europy Zachodniej. W skład międzynarodowego gangu wchodził m.in. obywatel Polski, Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Rosji, Bułgarii i Mongolii, w tym byli dyplomaci. Szacuje się, że w okresie ponad trzyletniej działalności grupa ta przemycała z Ukrainy do Polski ponad 23 mln paczek papierosów, narażając Skarb Państwa na szkody w wysokości 66 mln złotych.

Z kolei w wyniku realizacji śledztwa prowadzonego pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Szczecinie funkcjonariusze tamtejszej delegatury ABW zatrzymali dziewięć osób, podejrzewanych o udział w zorganizowanej grupie przestępczej zajmującej się przemytem na dużą skalę papierosów bez polskich znaków akcyzy do krajów Europy Zachodniej. Działania prowadzone w toku postępowania przygotowawczego pozwoliły dodatkowo ujawnić i zabezpieczyć łącznie blisko 3,4 mln sztuk papierosów (starty Skarbu Państwa – 2,5 mln zł), wwiezionych nielegalnie na teren RP z jednego z państw wschodniej Europy.

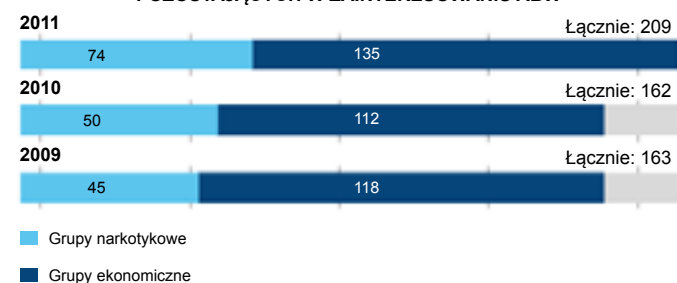
Funkcjonariusze ABW z Delegatury we Wrocławiu natomiast (we współpracy z dolnośląskimi celnikami) ujawnili w Zgorzelcu blisko 6,5 mln sztuk papierosów zagranicznych marek również bez obowiązujących znaków akcyzy (szacowane straty to ok. cztery miliony złotych potencjalnych wpływów budżetowych). W ramach tych działań zatrzymano także dwie osoby.

Przestępstwa paliwowe

Podczas realizowanych działań ABW zidentyfikowała szereg grup przestępczych, których działalność miała często zasięg międzynarodowy. Grupy te zajmowały się handlem ropą naftową i blendowaniem paliw, które następnie wprowadzały do obrotu bez odprowadzania odpowiednich opłat. W wyniku śledztwa prowadzonego przez Delegaturę Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Katowicach ujawniono proceder z lat 2009–2010, polegający na sprzedaży nielegalnie odbarwionego oleju opałowego jako pełnowartościowego oleju napędowego. W rezultacie doszło do uszczuplenia należności na rzecz Skarbu Państwa z tytułu niezapłaconego podatku akcyzowego w kwocie ponad 18 mln zł. W toku śledztwa funkcjonariusze ABW zabezpieczyli m.in. 160 tys. litrów odbarwionego oleju opałowego. Materiały zgromadzone w tej sprawie przez Agencję pozwoliły katowickiej prokuraturze okręgowej na skierowanie do sądu aktu oskarżenia przeciwko dziewięciu osobom, którym grozi kara pozbawienia wolności do lat dziesięciu.

Ponadto prokuratorzy z Wydziału do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Apelacyjnej w Szczecinie oraz współpracujący z nimi funkcjonariusze tamtejszej delegatury ABW ujawnili działania zorganizowanej grupy przestępczej polegające na wprowadzeniu do obrotu na terenie Polski 100 milionów litrów oleju opałowego i napędowego nabytych w Niemczech. Organizatorzy procederu utworzyli szereg podmiotów gospodarczych, w których sporządzano nierzetelną dokumentację finansowo-księgową i podatkową, stwierdzającą odprowadzanie należnych podatków za sprzedawane paliwo, podczas gdy w rzeczywistości takie świadczenia nie były uiszczane. Uzyskane korzyści finansowe transferowane były do spółek utworzonych w tym celu na Cyprze oraz inwestowane w nieruchomości i przedsięwzięcia na terenie Pomorza Zachodniego. Wyliczono, że sprawcy nie uiszcili należnych podatków i opłat paliwowych w kwocie około 80 mln zł. W tej sprawie prokuratorzy, działający wspólnie z funkcjonariuszami ABW, Wywiadu Skarbowego, Urzędu Kontroli Skarbowej, Izby Celnej oraz przedstawicielami Generalnego Inspektora Informacji Finansowej przeprowadzili jednocześnie 39 przeszukań na terenie całej Polski. W ich wyniku zatrzymano siedem osób i przedstawiono im zarzuty działania w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu nielegalny obrót paliwem oraz pranie pieniędzy. U podejrzanych, na poczet groźących kar majątkowych, zabezpieczono mienie o łącznej wartości ponad 24,5 mln zł.

LICZBA ZORGANIZOWANYCH GRUP PRZESTĘPCZYCH POZOSTAJĄCYCH W ZAINTERESOWANIU ABW

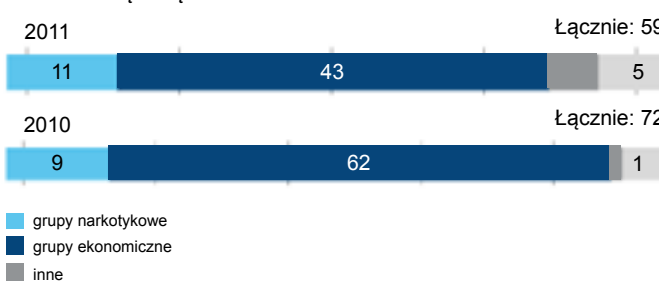

LICZBA OSÓB OBJĘTYCH ZAINTERESOWANIEM W SPRAWACH OPERACYJNYCH DOTYCZĄCYCH PRZESTĘPCZOŚCI ZORGANIZOWANEJ

Zorganizowane grupy przestępcze charakteryzuje ścisła hierarchizacja i hermetyczność, ale równocześnie elastyczność struktur i składu osobowego, umożliwiające dostosowywanie się do zmieniających się warunków działania. Fluktuacja członków tych grup wynika z częstych zmian dziedzin i terytoriów działalności przestępczej (zwłaszcza o charakterze międzynarodowym), konieczności stosowania zasad konspiracji, z czym wiąże się m.in. różne miejsca ich pobytu, rywalizacji wewnątrz grup i pomiędzy nimi, ale także z efektów prewencyjnej działalności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i jego porządek publiczny.

LICZBA ZORGANIZOWANYCH GRUP PRZESTĘPCZYCH WYSTĘPUJĄCYCH W ŚLEDZTWACH PROWADZONYCH W 2011 R.

LICZBA PODEJRZANYCH Z ZARZUTAMI Z ART. 258 KK (UDZIAŁ W ZORGANIZOWANEJ GRUPIE PRZESTĘPCZEJ) W ŚLEDZTWACH PROWADZONYCH W 2011 R.

Przeciwdziałanie proliferacji broni masowego rażenia (BMR⁹)

Do ustawowych kompetencji ABW należy ujawnianie, rozpoznawanie i zwalczanie zagrożeń związanych z nielegalnym wywozem i tranzytem przez nasz kraj towarów, technologii i materiałów biologicznych (mikroorganizmów) dla osób i instytucji pracujących nad rozwojem BMR lub środkami jej przenoszenia, oraz dla pośredników zaopatrujących je w wymienione dobra. Państwa ukierunkowane na rozwój broni nu-

⁹ Broń masowego rażenia – to broń chemiczna, biologiczna i nuklearna.

kleamej mogą być zainteresowane pozyskiwaniem technologii wykorzystywanych w energetyce jądrowej, których przekazywanie jest ograniczone w związku z uzgodnieniami pomiędzy państwami zrzeszonymi w ramach reżimu nieproliferacyjnego Grupa Dostawców Jądrowych. Powyższa sytuacja implikuje zaangażowanie ABW w zabezpieczenie realizacji rządowego Programu Polskiej Energetyki Jądrowej m.in. poprzez udział w procesie przeglądu i oceny istniejącej infrastruktury pod kątem bezpieczeństwa jądrowego i przeciwdziałania terroryzmowi jądrowemu.

Proliferacji, która ma charakter ponadpaństwowy, można skutecznie przeciwstawić się jedynie poprzez wielostronną współpracę państw dostrzegających to zagrożenie. ABW wymienia się informacjami i doświadczeniami w tym zakresie ze służbami partnerskimi, organami ochrony porządku prawnego państw zrzeszonych w ramach tzw. reżimów nieproliferacyjnych (Grupa Dostawców Jądrowych, System Kontroli Technologii Rakietowych, Grupa Australijska, Porozumienie z Wassenaar) oraz Klubu Berneńskiego. Funkcjonariusze zajmujący się tą problematyką biorą udział w konferencjach międzynarodowych, pracach grup roboczych oraz szkoleniach z zakresu zwalczania proliferacji.

ABW realizuje powyższy cel na poziomie krajowym, współpracując z wieloma instytucjami, m.in. w ramach systemu kontroli obrotu towarami strategicznymi oraz prac Międzyresortowego Zespołu do spraw zapobiegania nielegalnemu rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i implementacji „Inicjatywy Krakowskiej” – Proliferation Security Initiative (PSI). Na podstawie informacji uzyskanych od Generalnego Inspektora Informacji Finansowej na temat wprowadzania do polskiego sektora bankowego środków finansowych, noszącego znamiona finansowania proliferacji, Agencja podejmuje stosowne działania w celu weryfikacji tych danych, wykrycia sprawców i uniemożliwienia wywozu towaru.

Organem kontrolującym obrót towarami strategicznymi w Polsce jest minister gospodarki. W podejmowaniu decyzji wspomagają go organy opiniujące. Jedną z siedmiu instytucji, w której minister gospodarki zasięga opinii przed podjęciem decyzji o wydaniu przedsiębiorcy zezwolenia na międzynarodowy obrót towarami strategicznymi, jest Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego¹⁰. Kompleksowa weryfikacja zebranych materiałów przed zajęciem stanowiska wymaga wiedzy merytorycznej, w tym oceny parametrów technicznych i potencjalnego zastosowania towaru, oceny kraju kupującego i „statusu bezpieczeństwa” użytkownika końcowego. W niektórych przypadkach nieodzowne jest wsparcie się wiedzą służb partnerskich. W 2011 r. ABW zajęła stanowisko w sprawie 1799 wniosków eksportowych.

W trakcie polskiej prezydencji w Radzie UE eksperci z ABW brali udział w pracach Grupy Roboczej do spraw Ochrony Obiektów Jądrowych (Ad Hoc Group on Nuclear Security) w zakresie fizycznej ochrony materiałów i obiektów jądrowych, w celu opracowania tzw. dobrych praktyk postępowania zmierzających do zapobiegania umyślnym czynom, w tym aktom terrorystycznym, które mogą doprowadzić do kradzieży i proliferacji materiałów jądrowych. Efektem tych prac jest sprawozdanie okresowe na temat ochrony obiektów jądrowych w Unii Europejskiej, poświęcone: krajowym ramom prawnym, kulturze w dziedzinie ochrony obiektów jądrowych, zagrożeniom związanym z nieprzewidywalnymi wrogimi aktami i planowaniu kryzysowemu. Dokument został przedłożony Radzie Europejskiej i w przyszłości posłuży do zainicjowania konkretnych działań w zakresie fizycznej ochrony obiektów jądrowych UE.

Ochrona informacji niejawnych

Realizacja przez ABW zadań dotyczących ochrony informacji niejawnych w 2011 r. odbywała się na podstawie nowej Ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Zamiast dwóch krajowych władz bezpieczeństwa – szefa ABW pełniącego taki nadzór w sferze cywilnej i szefa SKW nadzorującego sferę wojskową – ustawodawca wskazał wyłącznie szefa ABW jako organ pełniący tę funkcję. Oznaczało to przejęcie od Służby Kontrwywiadu Wojskowego odpowiedzialności za ochronę międzynarodowych informacji niejawnych w całych Siłach Zbrojnych, co skutkowało poszerzeniem zakresu zadań ABW, w tym w dużej części dotyczących nieznanych wcześniej obszarów działania.

W zakresie realizacji postępowań sprawdzających nowa ustawa wprowadziła większą swobodę oceny zasadności podejmowania niektórych czynności, do tej pory obligatoryjnych. Zmiany te spowodowały przyspieszenie realizacji procedur, tym bardziej że nowa anketa bezpieczeństwa osobowego, zawierająca bardziej precyzyjne informacje, pozwala na wcześniejszą weryfikację danych.

Ważną zmianą z punktu widzenia bezpieczeństwa informacji niejawnych jest wprowadzenie zasady, że wszyscy kierownicy jednostek organizacyjnych oraz pełnomocnicy ochrony (i ich zastępcy) muszą poddać się – przed wydaniem im poświadczeń bezpieczeństwa – poszerzonemu postępowaniu sprawdzającemu, w którego trakcie weryfikacji podlegają także okoliczności dotyczące ich stanu majątkowego oraz ewentualnych chorób psychicznych i uzależnień.

Istotną zmianą jest odejście od automatycznego uznawania wszystkich osób skazanych za niedające rękami zachowania tajemnicy. Obecnie fakt skazania jest brany pod uwagę wtedy, gdy dana osoba została skazana na karę pozbawienia wolności, a przestępstwo, którego się dopuściła, pozostaje w związku z kryteriami tej oceny.

Nowa ustawa, na mocy art. 42 ust. 3, dała możliwość utworzenia za zgodą ABW lub SKW kancelarii tajnej obsługującej dwie lub więcej jednostek organizacyjnych. W 2011 r. ABW wydała 13 tego typu zgód (w kolejnych dwóch przypadkach wystąpiono o uzupełnienie wniosków). Jednocześnie nie było przypadku wydania decyzji odmownej. Wydane zgody dotyczyły zazwyczaj jednostek powiązanych ze sobą kapitałowo bądź organizacyjnie, niejednokrotnie posiadających ten sam adres siedziby (podmioty gospodarcze, jednostki Policji, sądy).

Wydawnictwo Ochrona informacji niejawnych – poradnik praktyczny

W 2011 r., w związku z wejściem w życie nowej ustawy o ochronie informacji niejawnych, ABW wydała publikację pt. *Ochrona informacji niejawnych – poradnik praktyczny*. Opracowanie to zostało skierowane w szczególności do kierowników jednostek organizacyjnych przetwarzających informacje niejawne, pełnomocników ochrony oraz pracowników pionów ochrony¹¹. Poradnik został poświęcony omówieniu zmian, jakie nowa ustawa wprowadziła do składowych systemów ochrony informacji niejawnych.

Działania krajowej władzy bezpieczeństwa

Szef ABW w relacjach międzynarodowych pełni funkcję krajowej władzy bezpieczeństwa, będąc odpowiedzialnym za współpracę w sferze wymiany przez RP informacji niejawnych ze strukturami bezpieczeństwa NATO i UE, krajowymi władzami bezpieczeństwa państw członkowskich tych organizacji oraz organami odpowiedzialnymi za ochronę informacji niejawnych w innych krajach, z którymi RP podpisała umowy międzynarodowe w zakresie wzajemnej ochrony tego typu informacji.

Ustawa z 5 sierpnia 2010 r. odstąpiła, o czym była mowa wyżej, od dotychczasowego modelu dwóch odrębnych krajowych władz bezpieczeństwa dla sfery cywilnej i wojskowej, wprowadzając jedną (tę funkcję pełni szef ABW), odpowiedzialną za ochronę informacji niejawnych wymienianych w obrocie międzynarodowym. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego na gruncie międzynarodowym samodzielnie pełni funkcję krajowej władzy bezpieczeństwa i w sferze cywilnej, i w wojskowej, z tym że w przypadku sfery wojskowej musi zasięgać opinii szefa SKW.

W związku z pełnieniem przez szefa ABW funkcji krajowej władzy bezpieczeństwa, funkcjonariusze ABW współpracowali w ubiegłym roku ze strukturami bezpieczeństwa NATO i UE (reprezentowanie tej władzy na posiedzeniach Komitetu Bezpieczeństwa NATO, UE, Grupy Doradczej Komisji Europejskiej do spraw Polityki Bezpieczeństwa, Komitetu do spraw Bezpieczeństwa Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Wielonarodowej Grupy Roboczej Bezpieczeństwa Przemysłowego), a także z KWB innych państw. Współpraca obejmowała: wymianę informacji wykorzystywanych podczas prowadzenia postępowań sprawdzających oraz postępowań bezpieczeństwa przemysłowego, a także bieżące konsultacje służące właściwemu, jednolitemu stosowaniu przepisów bezpieczeństwa NATO i UE.

W 2011 r. ABW prowadziła ze służbami partnerskimi współpracę w zakresie bezpieczeństwa przemysłowego oraz zapytań vettingowych. Wystawiono również 2222 poświadczenia bezpieczeństwa osobowego (Personel Security Clearance Certificate) NATO (PSCC NATO) i 620 poświadczeń bezpieczeństwa osobowego Unii Europejskiej (PSCC EU).

Szef ABW jako krajowa władza bezpieczeństwa jest odpowiedzialny także za negocjacje oraz zawieranie dwustronnych umów o wzajemnej ochronie informacji niejawnych. W 2011 r. rozpoczęto procedurę zmierzającą do zawarcia takich umów z siedmioma państwami, z pięcioma kontynuowano negocjacje oraz doprowadzono do podpisania umowy z Izraelem.

Ponadto w ramach sprawdzeń stanu zabezpieczenia międzynarodowych informacji niejawnych przeprowadzono sześć kontroli zarówno w jednostkach cywilnych, jak i wojskowych, a także wydano zgodę na utworzenie i wpisanie do ewidencji 18 międzynarodowych kancelarii tajnych.

¹⁰ Innymi instytucjami opiniującymi są: Ministerstwo Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych, Finansów i Spraw Wewnętrznych oraz Państwowa Agencja Atomistyki i Agencja Wywiadu.

¹¹ Na stronie internetowej Agencji udostępnione jest forum dyskusyjne umożliwiające pełnomocnikom ds. ochrony informacji niejawnych wymianę opinii na temat bieżących spraw związanych z ich działalnością. ABW nie bierze udziału w dyskusji na forum; informacje istotne dla użytkowników umieszcza w oddzielnej zakładce. Forum działa od września 2009 r.

Popularyzacja problematyki bezpieczeństwa

Konferencje i warsztaty

Warsztaty NATO–Ukraina w Warszawie poświęcone ochronie przed atakiem z użyciem broni masowego rażenia w czasie ważnych imprez masowych

W dniach 24–25 stycznia 2011 r., jak już wcześniej wspomniano, zorganizowano w Warszawie warsztaty NATO–Ukraina, poświęcone ochronie przed atakiem z użyciem broni masowego rażenia w czasie ważnych imprez masowych. Ich celem, w ramach przygotowań do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, było udzielenie władzom Polski i Ukrainy wsparcia poprzez wymianę informacji z sojusznikami i partnerami oraz sformułowanie spostrzeżeń i wniosków. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych odpowiedzialnych za zwalczanie zagrożeń związanych z użyciem broni masowego rażenia. Polskę reprezentowali przedstawiciele m.in. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. W spotkaniu ponadto wzięli udział przedstawiciele: Ukrainy, Austrii, Szwajcarii, Włoch, Portugalii, NATO (Niemiec, Kanady i in.), władz Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA) oraz Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW).

Konferencja „Standardy bezpieczeństwa dokumentów państwowych”

Organizacja procesu wytwarzania, wydawania i wykorzystywania dokumentów jest jedną z ważnych funkcji państwa, ale nie zawsze eksponowaną w debacie publicznej. Zapewnienie właściwej ochrony w tej sferze przekłada się na bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne państw. Ściśle się też wiąże z ich wiarygodnością na arenie międzynarodowej. Dlatego w dniu 10 czerwca 2011 r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego zorganizowała konferencję pt. „Standardy bezpieczeństwa dokumentów państwowych”, z udziałem m.in. przedstawicieli Kancelarii Premiera i Prezydenta, Generalnego Inspektora Danych Osobowych, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych i Związku Banków Polskich. Podczas dyskusji dokonano oceny postępu technologicznego w sferze produkcji dokumentów państwowych oraz zmiany podejścia do roli, jaką odgrywają. Są one bowiem coraz częściej traktowane jako klucz do usług oferowanych przez administrację publiczną.

W pokonferencyjnej publikacji o takim samym tytule, jak nazwa konferencji, zawarto wnioski z przeprowadzonych dyskusji, w szczególności dotyczące rekomendowanego minimalnego poziomu zabezpieczeń elektronicznych dokumentów identyfikacyjnych.

Ogólnopolskie konferencje pt. „Właściwe zarządzanie obiegiem informacji niejawnych”

W dniach 28–30 czerwca 2011 r. w Warszawskim Centrum EXPO XXI odbyły się dwie ogólnopolskie konferencje pt.: „Właściwe zarządzanie obiegiem informacji niejawnych”. Były one skierowane do przedstawicieli administracji rządowej oraz przedstawicieli przedsiębiorstw. Przedsięwzięcie zorganizowała Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego przy współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, w ramach projektu *Wdrożenie strategii szkoleniowej* współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Na pierwszą konferencję (28–29.06.2011 r.) zostali zaproszeni przedstawiciele administracji rządowej, centralnej i terenowej, m.in.: ministrowie, szefowie służb specjalnych, komendanci Policji,

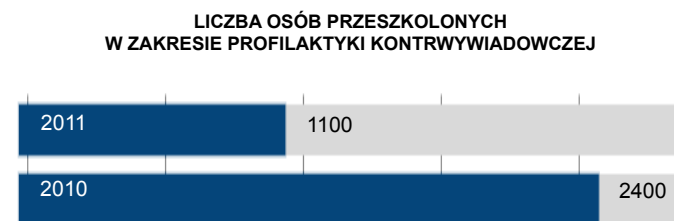
Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej. W drugiej konferencji (30.06.2011 r.) wzięli udział przedstawiciele spółek o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa.

Konferencje zostały zorganizowane w związku z wejściem w życie nowej ustawy o ochronie informacji niejawnych, która obowiązuje od 2 stycznia 2011 r. Wdrażanie nowych, systemowych rozwiązań wymaga jednolitej wykładni w zakresie stosowania przepisów przez podmioty zobligowane do przestrzegania zapisów ustawy. Celem konferencji było zaprezentowanie tej wykładni.

Szkolenia dla urzędników i osób publicznych

Profilaktyka kontrwywiadowcza

W 2011 r. ABW kontynuowała program profilaktyki kontrwywiadowczej przygotowany dla urzędników administracji centralnej, terenowej i samorządowej, a także dla pracowników spółek Skarbu Państwa dysponujących wiedzą, którą mogą być zainteresowane także obce służby specjalne. Jest on skierowany również do tych instytucji państwowych i prywatnych, których pracownicy mają dostęp do informacji niejawnych.

Profilaktyka w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu

W roku 2011, w celu podniesienia świadomości dotyczącej zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu ABW rozwijała zawartość stron internetowych CERT.GOV.PL oraz Surfuj-Bezpiecznie.pl. Na witrynach tych znajdują się praktyczne porady oraz zasady, których przestrzeganie podnosi poziom ochrony użytkowników sieci. W ubiegłym roku opublikowano łącznie:

- 85 informacji wpływających na zwiększenie bezpieczeństwa systemów komputerowych,
- 15 wiadomości dotyczących zagrożeń informatycznych i podatności na te zagrożenia,
- 17 informacji ogólnych z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Szkolenia dla przedstawicieli środowisk naukowych na temat materialnych i niematerialnych transferów wiedzy, technologii i towarów podwójnego zastosowania

W 2011 r. ABW prowadziła cykl szkoleń dla przedstawicieli środowisk akademickich, które dotyczyły zagrożeń związanych z proliferacją broni masowego rażenia. W marcu oraz maju tego roku odbyły się wykłady dla pracowników naukowych Szkoły Głównej Handlowej oraz Uniwersytetu Warszawskiego na temat proliferacji towarów i technologii podwójnego zastosowania oraz obowiązujących reżimów nieproliferacyjnych.

Szkolenie dla pracowników PGE EJ SA i PGE EJ1 Sp. z o.o. dotyczące przeciwdziałania proliferacji, w aspekcie realizowania Programu Polskiej Energetyki Jądrowej

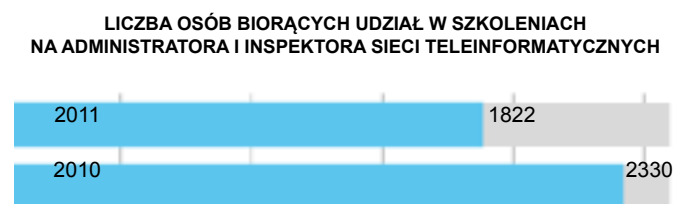
W dniu 28 października 2011 r. w szkoleniu na temat przeciwdziałania proliferacji w aspekcie realizowania Programu Polskiej Energetyki Jądrowej, zorganizowanym przez ABW dla pracowników PGE, wzięły udział 53 osoby. Dotyczyło ono nowelizacji ustawy *Prawo atomowe* i związanych z nią nowych regulacji prawnych w zakresie:

- bezpieczeństwa budowy i funkcjonowania obiektów jądrowych,
- roli ABW jako służby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo fizyczne obiektów jądrowych oraz za nadzór nad bezpieczeństwem procesu inwestycyjnego.

W szczególności zwrócono uwagę na przyznanie ABW zadań korespondujących z jej ustawowymi uprawnieniami dotyczącymi przeciwdziałania terroryzmowi, ochrony ekonomicznych interesów państwa, a także zwalczania nielegalnego obrotu produktami i technologiami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa.

Szkolenia administratorów i inspektorów systemów teleinformatycznych

ABW organizuje szkolenia dla administratorów i inspektorów systemów teleinformatycznych, w których przetwarzane są informacje niejawne. Administratorzy systemów, o których mowa, odpowiadają za przestrzeganie zasad i wymogów bezpieczeństwa tych systemów oraz za ich funkcjonowanie. Zadaniem inspektorów natomiast jest bieżąca kontrola zgodności działań systemów z dokumentacją bezpieczeństwa.

O przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego mogą ubiegać się zarówno instytucje państwowe, jak i prywatne podmioty gospodarcze.

Szkolenia pełnomocników ds. ochrony informacji niejawnych

Zgodnie z art. 10 ust. 1 *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych*, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – obok Służby Kontrwywiadu Wojskowego – nadzoruje funkcjonowanie systemu ochrony informacji niejawnych w Polsce. Agencja jest zobligowana do prowadzenia doradztwa i szkoleń w zakresie ochrony tego typu informacji.

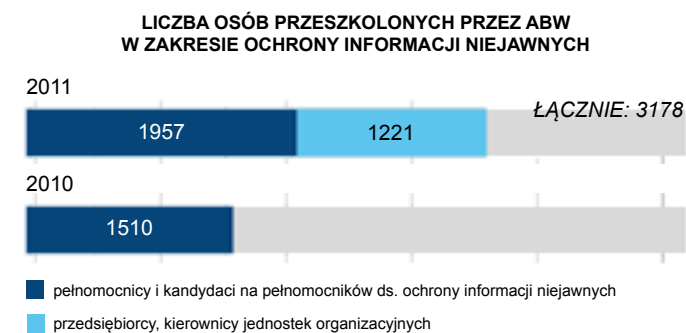
Szkolenia obejmują zapoznanie się z:

- przepisami i zasadami ochrony informacji niejawnych,
- trybem postępowania w sytuacjach zagrożenia dla informacji klasyfikowanych i zakresem odpowiedzialności karnej za ich ujawnienie,
- kwestiami dotyczącymi prawidłowości prowadzenia zwykłych postępowań sprawdzających.

Nowa ustawa, w porównaniu do obowiązującej w 2010 r.,

poszerzyła katalog osób objętych szkoleniami. Obecnie poza pełnomocnikami ds. ochrony informacji niejawnych Agencja ma obowiązek szkolić również m.in. przedsiębiorców i kierowników jednostek organizacyjnych, w których przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „ściśle tajne” lub „tajne”.

W 2011 r. szkolenia przeprowadzone przez ABW objęły łącznie 3178 osób.

Szkolenia dla urzędników administracji centralnej

Ważnym aspektem działań prewencyjnych podejmowanych przez ABW jest organizacja szkoleń dla urzędników administracji centralnej. Wiedza posiadana przez funkcjonariuszy Agencji, zdobyta w trakcie wieloletniej pracy operacyjno-rozpoznawczej i dochodzeniowo-sledczej, stanowi cenne źródło informacji o potencjalnych zagrożeniach, z którymi mogą zetknąć się pracownicy administracji państwowej podczas wykonywania obowiązków służbowych. Ponadto uczestnicy szkoleń są również zapoznawani z funkcjonowaniem systemu bezpieczeństwa wewnętrznego kraju, jego elementami składowymi, obowiązującymi procedurami i zadaniami poszczególnych służb.

W 2011 r. ABW zorganizowała pięć szkoleń (w 2010 r. – osiem) dla przedstawicieli administracji publicznej i wyższych uczelni, dotyczących tematyki bezpieczeństwa wewnętrznego. Uczestniczyli w nich blisko 153 osoby (w 2010 r. – 300).

Konkurs szefa ABW na najlepszą pracę licencjacką/magisterską z dziedziny bezpieczeństwa wewnętrznego państwa

W ubiegłym roku została zorganizowana I edycja konkursu szefa ABW na najlepszą pracę licencjacką/magisterską z dziedziny bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Celem konkursu była promocja i upowszechnienie problematyki bezpieczeństwa wewnętrznego państwa wśród młodzieży i kadry akademickiej, zwiększenie świadomości społecznej w tym zakresie oraz profilaktyka i edukacja na rzecz bezpieczeństwa.

Współpraca historyczno-naukowa

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego przekazała w depozyt Muzeum II Wojny Światowej Enigmę – niemiecką maszynę szyfrującą z czasów II wojny światowej. Według dyrektora muzeum prof. Pawła Machcewicza maszyna ta będzie jednym z ważniejszych eksponatów tej placówki. Wcześniej Agencja podarowała muzeum dokumenty dotyczące inwigilacji polityków polskiego rządu internowanych w Rumunii po klęsce kam-

panii wrześniowej¹². Enigmę oraz inne eksponaty będzie można oglądać po otwarciu muzeum, zaplanowanym na 2014 r.

Również w 2011 r. ABW podpisała porozumienie o współpracy naukowej, historycznej i dydaktycznej z Polską Akademią Nauk, Ośrodkiem Studiów Wschodnich i Wyższą Szkołą Menedżerską w Warszawie.

Ustanowienie Odznaki Honorowej im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”

Odznakę Honorową imienia gen. Stefana Roweckiego „Grota” ustanowiła Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 5 kwietnia 2011 r. Jest ona przyznawana jako wyróżnienie za zasługi położone dla ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego. Może być nadana funkcjonariuszom i pracownikom ABW lub innym osobom za szczególne osiągnięcia w służbie lub pracy, w uznaniu szczególnego zaangażowania w wykonywanie zadań, za pracę w warunkach szczególnie trudnych, dokonanie czynu świadczącego o wyjątkowej odwadze lub męstwie oraz za wspieranie pozycji lub działań Agencji na arenie międzynarodowej. Odznakę tę nadaje szef ABW. Odznaka opatrzona jest motywem *Poznajemy wrogów i czuwamy*, którego autorem jest gen. Stefan Rowecki. Zdanie to w odniesieniu do służb specjalnych jest aktualne także dziś, gdyż celnie oddaje istotę ich funkcjonowania. Dokonania gen. Roweckiego oraz jego przesłanie dotyczące obowiązku służby ojczyźnie zadecydowały o wyborze tego polskiego patrioty na patrona Centralnego Ośrodka Szkolenia ABW w Emowie. Ustanowienie odznaki jego imienia jest naturalną kontynuacją wyżej wymienionej decyzji oraz próbą propagowania i kształtowania postaw patriotycznych w społeczeństwie.

Odznaka może być nadana funkcjonariuszom i pracownikom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub innym osobom za szczególne osiągnięcia w służbie lub pracy oraz w uznaniu szczególnego zaangażowania, wykonywania zadań w warunkach szczególnie trudnych, dokonania czynu świadczącego o szczególnej odwadze lub męstwie oraz wspierania pozycji lub działań ABW na arenie międzynarodowej.

Pierwsze Odznaki Honorowe nadano 6 maja i 16 listopada 2011 r., m.in. niektórym byłym szefom Urzędu Ochrony Państwa i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Postać i dorobek gen. Stefana Roweckiego, wielkiego Polaka, patrioty i żołnierza były tematem konferencji zorganizowanej 27 września 2011 r. w Centralnym Ośrodku Szkolenia ABW. Prelekcje podczas konferencji wygłosili doradca prezydenta RP prof. Tomasz Nałęcz oraz sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa prof. Andrzej Kunert. Przy okazji konferencji zorganizowano wystawę prezentującą sylwetkę Generała.

W 2011 r. Agencja także podpisała porozumienie o współpracy naukowo-historycznej z Instytutem im. gen. S. Roweckiego „Grota” w Lesznie.

¹² Na podstawie tych materiałów powstała, wydana w ubiegłym roku, książka historyków Marka Kornata i Mikołaja Morzyckiego-Markowskiego pt. *W rumuńskiej pułapce. Internowanie Józefa Becka i Edwarda Śmigłego-Rydza w dokumentach rumuńskich służb specjalnych*.

Doskonalenie kwalifikacji

Projekty realizowane z wykorzystaniem środków unijnych

Projekt W kierunku bardziej efektywnego zwalczania zorganizowanej przestępczości azjatyckiej godzącej w ekonomiczne interesy Unii Europejskiej

Od dnia 24 sierpnia 2011 r. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego realizuje projekt pt. *W kierunku bardziej efektywnej walki ze zorganizowaną przestępczością azjatycką godzącą w ekonomiczne interesy Unii Europejskiej* współfinansowany przez Komisję Europejską (OLAF – Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych) w ramach Programu Hercules II na lata 2007–2013 – z Programu na rzecz wspierania działalności w dziedzinie ochrony interesów finansowych Wspólnoty.

We wszystkich działaniach realizowanych w ramach projektu uczestniczą partnerzy krajowi:

- Ministerstwo Finansów: Służba Celna, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Departament Wywiadu Skarbowego,
- Prokuratura Generalna,
- Straż Graniczna

oraz partnerzy zagraniczni:

- Niemieckie Biuro ds. Śledztw Celnych ZKA,
- Policja Republiki Czeskiej,
- Litewska Służba Śledcza ds. Przestępstw Finansowych,
- Policja Bezpieczeństwa Republiki Łotwy,
- włoska Guardia di Finanza,
- Służba Wywiadu Rumuńskiego.

Podjęta przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego inicjatywa stanowi próbę usprawnienia koordynacji i współpracy w rozwoju metod efektywnej walki ze zorganizowaną przestępczością azjatycką godzącą w ekonomiczne interesy Unii Europejskiej. Jedną z najbardziej istotnych kwestii w ramach przestępstw gospodarczych nękających państwa Wspólnoty Europejskiej, w tym również Polskę, jest pozaprawny obrót towarami pochodzenia dalekowschodniego i wynikające z tego olbrzymie straty finansowe dla budżetów państw UE. Doświadczenia i dobre praktyki, jakie zostaną wypracowane podczas realizacji projektu będą stanowić cenny wkład w zwiększenie efektywności w zapobieganiu i walce z patologiami dotyczącymi wprowadzania do obrotu towarów pochodzenia dalekowschodniego, które godzą w ekonomiczne interesy Polski, innych państw Wspólnoty Europejskiej i budżet Unii Europejskiej.

W dniach 23–24 listopada 2011 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja na temat *Zwalczanie oszustw szkodzących interesom finansowym Unii Europejskiej – ujęcie praktyczne w zakresie azjatyckich zorganizowanych grup przestępczych*¹³. W konferencji uczestniczyli delegaci kilkudziesięciu służb i instytucji z państw członkowskich UE, a także agend Komisji Europejskiej. Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele: FBI (USA), Guardia Civil (Hiszpania), Narodowego Centrum Wywiadu (Hiszpania), Policji Bezpieczeństwa (Łotwa), Policyjnego Urzędu Bezpieczeństwa (Estonia), Urzędu Skarbowego i Podatkowego (Wielka Brytania), Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, Służby Bezpieczeństwa i Informacji (Słowacja), policji czeskiej oraz słowackiej, Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (Wietnam)¹⁴, Urzędu ds. Ścigania Przestępstw Celnych (Niemcy), Guardia di Finanza (Włochy), Krajowej Dyrekcji ds. Informacji i Dochodzeń Celnych (Francja), Służby Śledczej ds. Przestępstw Finansowych (Litwa), Służby Wywiadowczej (Rumunia), OLAF, Europolu, Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości Komisji Europejskiej, Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej Komisji Europejskiej. Krajowe instytucje zajmujące się problematyką przestępczości zorganizowanej reprezentowali m.in. przedstawiciele: Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Prokuratury Generalnej, Straży Granicznej, Policji, Służby Celnej, Wywiadu Skarbowego i Generalnego Inspektora Informacji Finansowej. Konferencja została włączona do kalendarza polskiej prezydencji w Unii Europejskiej.

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, podejmując się realizacji projektu współfinansowanego przez Komisję Europejską ustanowiła nową jakość w działaniach skierowanych przeciwko zorganizowanym azjatyckim grupom przestępczym działającym na obszarze UE. Szeroki odzew ze strony europejskich służb specjalnych i instytucji zainteresowa-

nych zwalczaniem działalności tych grup potwierdził konieczność kontynuowania rozpoznania w tym kierunku. Istotnym osiągnięciem warszawskiej konferencji jest wzrost znaczenia roli Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, która zaczęła być postrzegana jako ważny partner w koordynacji działań mających na celu zwalczanie azjatyckich zorganizowanych struktur przestępczych.

Projekt Działania antyterrorystyczne podczas międzynarodowych imprez sportowych. Rola Narodowych Centrów Antyterrorystycznych

W dniach 25–26 maja 2011 r. w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego w ramach projektu *Działania antyterrorystyczne podczas międzynarodowych imprez sportowych. Rola Narodowych Centrów Antyterrorystycznych*, dotycząca promowania i wspierania wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie ochrony ludzi i infrastruktury krytycznej w przypadku ataku terrorystycznego.

Konferencja ta była współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Komisji Europejskiej – Dyrekcji Generalnej Spraw Wewnętrznych, z Programu Ramowego Unii Europejskiej na lata 2007–2013 *Bezpieczeństwo i ochrona wolności*, w ramach programu *Zapobieganie, gotowość i zarządzanie skutkami aktów terrorizmu i innych zagrożeń dla bezpieczeństwa*. Konferencja, o której mowa, wpisuje się w przygotowania do międzynarodowego przedsięwzięcia sportowego, jakim jest Euro 2012, i ma na celu zwrócenie uwagi na fakt, iż kompleksowe zabezpieczenie mistrzostw wymaga współpracy, wymiany doświadczeń oraz odpowiedniej koordynacji działań wszystkich służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i jego obywateli.

Głównymi celami projektu były:

- rozwój transgranicznej operacyjnej współpracy i koordynacji w zakresie zapobiegania zamachom terrorystycznym, gotowości na nie i zarządzania ich skutkami,
- poprawa współpracy transgranicznej i koordynacji między stosownymi uczestnikami na szczeblu europejskim, poprzez m.in. doskonalenie wymiany informacji o zagrożeniu atakiem terrorystycznym, realizację wspólnych ćwiczeń i praktycznych scenariuszy dotyczących ochrony ludności i infrastruktury krytycznej podczas międzynarodowych imprez sportowych, rozwój metodologii ocen skutków zamachów,
- poprawa interoperacyjności przed atakiem, podczas niego i po nim (zarządzanie skutkami zamachów),

- promocja i wsparcie rozwoju standardów bezpieczeństwa oraz wymiana *know-how* i doświadczeń w zakresie ochrony ludności i infrastruktury krytycznej we współpracy krajowej i międzynarodowej (transfer wiedzy).

W związku z realizacją tego projektu 1 marca 2011 r. odbyło się we Wrocławiu pierwsze seminarium dotyczące bezpieczeństwa wewnętrznego i zarządzania kryzysowego, zorganizowane przez Centrum Antyterrorystyczne ABW we współpracy z wrocławskim urzędem wojewódzkim. Kolejne spotkania w ramach tego projektu odbyły się w pozostałych miastach organizatorach EURO 2012, tj. w Gdańsku, Poznaniu i w Warszawie.

Zakończenie kursów językowych

W 2011 r. ABW zakończyła realizację projektu *Szkolenia specjalistyczno-językowe dla pracowników Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego*. Był on prowadzony w ramach wdrażanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów projektu *Wdrożenie strategii szkoleniowej*, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Funkcjonariusze ABW mieli możliwość uczestniczenia w specjalistycznym kursie językowym dotyczącym następujących zagadnień:

- zapewnianie bezpieczeństwa teleinformatycznego,
- zapewnienie bezpieczeństwa informacji i zbiorów danych,
- zapobieganie i zwalczanie przestępczości gospodarczej oraz korupcji

Ponadto projekt pozwolił usprawnić – poprzez udoskonalenie znajomości języka angielskiego – współpracę operacyjną oraz koordynację działań z organami ścigania krajów UE.

W szkoleniach językowych wzięło udział 1244 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych ABW.

Projekt naukowo-badawczy

Od listopada 2011 r. w Pracowni Badań Biologicznych Biura Badań Kryminalistycznych ABW realizowany jest projekt badawczo-rozwojowy *AriaDNA 2010*, finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W skład konsorcjum naukowo-przemysłowego powołanego w celu jego przeprowadzenia wchodzi: Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie, Centrum Onkologii, Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie – Oddział w Gliwicach, Instytut Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu, Biuro Badań Kryminalistycznych ABW i Precoptic Co. Wojciechowski Spółka Jawna.

Celem tego projektu jest opracowanie dla potrzeb kryminalistyki nowoczesnego systemu identyfikacji osobniczej oraz populacyjnej na poziomie pojedynczych komórek ludzkich.

Studia podyplomowe Bezpieczeństwo Wewnętrzne

ABW kładzie szczególny nacisk na doskonalenie zawodowe swoich funkcjonariuszy, uwzględniając przy tym konieczność stałego poszerzania przez nich wiedzy z zakresu politologii i stosunków międzynarodowych mogących mieć znaczenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego RP, a także prawnych i technicznych aspektów ochrony informacji niejawnych. W tym celu od lipca 2008 r. Agencja prowadzi współpracę naukowo-dydaktyczną z Wydziałem Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Stwarza ona funkcjonariuszom ABW możliwość dalszego rozwoju zawodowego poprzez kształcenie się na kierunkach studiów realizujących program nauczania w zakresie interesującym Agencję. Celem tego przedsięwzięcia jest także wzmocnienie ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego RP poprzez wymianę doświadczeń różnych podmiotów w tej dziedzinie.

W 2011 r. w ramach podyplomowych studiów Bezpieczeństwo Wewnętrzne kształciło się 119 funkcjonariuszy ABW.

¹³ Na kolejne etapy projektu składają się: wizyta studyjna z warsztatami w porcie morskim w Gdyni (28-29 marzec 2012 r.) oraz międzynarodowy trening połączony z ćwiczeniami w porcie morskim w Gdyni (maj 2012 r.), których celem będzie wymiana doświadczeń, przetestowanie krajowej i międzynarodowej współpracy w zakresie rozpoznawania działania zorganizowanych azjatyckich grup przestępczych oraz wypracowanie skutecznych form i metod efektywnego przeciwdziałania nielegalnemu importowi towarów pochodzenia dalekowschodniego i zwalczania tego rodzaju patologii.

¹⁴ Udział przedstawicieli służb wietnamskich był ograniczony tylko do uczestnictwa w części ogólnej konferencji i był konsekwencją wizyty Szefa ABW w Wietnamie (7-9 listopada 2011 r.). Jednym z głównych punktów podróży było spotkanie z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego Wietnamu, gen. Tran Dai Quangiem. Tematyka rozmów, oprócz współpracy w zwalczaniu euroazjatyckiej przestępczości zorganizowanej, obejmowała kwestie dotyczące zwalczania międzynarodowego terrorizmu i produkcji narkotyków.

Komunikacja ze społeczeństwem

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest organem administracji państwowej, który jest obowiązany do komunikowania się ze społeczeństwem i przedstawicielami mediów zgodnie z przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198) oraz ustawy prawa prasowego (Dz.U. z 7 lutego 1984 r.). Należy jednak zaznaczyć, że z uwagi na specyfikę ustawowych zadań ABW możliwości Agencji w tym zakresie są ograniczone. Wynika to z zapisów ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228). Stosując się do przepisów prawa, ABW przekazuje informacje za pośrednictwem niżej wymienionych kanałów komunikacyjnych.

Witryny internetowe ABW

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego posiada stronę internetową – www.abw.gov.pl – na której prezentowane są informacje dotyczące jej ustawowej działalności, bieżących realizacji (informacje w formie komunikatów i oświadczeń), a także naboru do służby i szkoleń organizowanych przez Agencję. Ponadto informacje z zakresu cyberbezpieczeństwa kierowane są do społeczeństwa za pośrednictwem strony Rządowego Centrum Reagowania na Incydenty Komputerowe – www.cert.gov.pl – oraz strony przedstawiającej zasady bezpiecznego korzystania z Internetu – www.surfujbezpiecznie.pl.

„Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego”

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego wydaje publikację pt. „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego”. W 2011 r. ukazały się dwa jej numery oraz wydanie specjalne z okazji 80. rocznicy urodzin Krzysztofa Kozłowskiego – pierwszego szefa Urzędu Ochrony Państwa. Pismo ma charakter naukowy i porusza problemy związane z bezpieczeństwem wewnętrznym. Dobór tematów odpowiada ustawowym zadaniom ABW. Periodyk jest dystrybuowany z rozdzielnika ISSN do bibliotek, w tym do bibliotek tych uczelni wyższych, które mają w swojej ofercie kierunki poświęcone bezpieczeństwu państwa. Pismo otrzymują również przedstawiciele organów administracji rządowej i parlamentu. Wybrane artykuły są dostępne na oficjalnej stronie ABW.

Rzecznik prasowy

Osobą odpowiedzialną w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego za kontakty z przedstawicielami mediów jest rzecznik prasowy. Od 2008 r. funkcję tę pełni ppłk Katarzyna Konicpolska-Wróblewska, która nadzoruje prace Zespołu Prasowego ABW oraz współpracuje z rzecznikami prasowymi delegatur ABW w terenie. W 2011 r. do Zespołu Prasowego ABW wpłynęły 644 zapytania.

e-mail: rzecznik@abw.gov.pl

tel. (022) 845-30-15, 565-91-91, 565-92-92

CENTRALA ABW W WARSZAWIE

ul. Rakowiecka 2A, 00-993 Warszawa

e-mail: poczta@abw.gov.pl

Oficer dyżurny ABW:
tel. (22) 585-79-10, 565-91-10

Centrum Antyterrorystyczne ABW: 996

Skargi i wnioski:
tel. (22) 585-91-92 (w godz. 8:15 – 16:00)

DELEGATURA STOŁECZNA ABW

ul. Rakowiecka 2A, 00-993 Warszawa

e-mail: poczta@abw.gov.pl

Oficer dyżurny ABW:
tel. (22) 585-79-10, 565-91-10

DELEGATURA ABW W BIAŁYMSTOKU

ul. Żurawia 69, 15-535 Białystok

Oficer dyżurny:
tel. (85) 654-92-10

DELEGATURA ABW W BYDGOSZCZY

ul. Ogińskiego 28, 85-092 Bydgoszcz

Oficer dyżurny:
tel. (52) 375-61-09/08

DELEGATURA ABW W GDAŃSKU

ul. Okopowa 9, 80-819 Gdańsk

Oficer dyżurny:
tel. (58) 764-45-83

DELEGATURA ABW W KATOWICACH

ul. Lompy 19, 40-038 Katowice

Oficer dyżurny:
tel. (32) 200-51-21

DELEGATURA ABW W KRAKOWIE

ul. Mogilska 109, 31-571 Kraków

Oficer dyżurny:
tel. (12) 254-31-11

DELEGATURA ABW W ŁODZI

ul. Północna 38/40, 91-425 Łódź

Oficer dyżurny:
tel. (42) 632-92-10, 635-05-50

DELEGATURA ABW W LUBLINIE

ul. Narutowicza 73, 20-019 Lublin

Oficer dyżurny:
tel. (81) 521-34-99

DELEGATURA ABW W OPOLU

ul. Nysy Łużyckiej 23, 45-034 Opole

Oficer dyżurny:
tel. (77) 401-52-65

DELEGATURA ABW W POZNANIU

ul. Rolna 53, 61-487 Poznań

Oficer dyżurny:
tel. (61) 647-10-55, 647-10-61

DELEGATURA ABW W RADOMIU

ul. 11 Listopada 43, 26-600 Radom

Oficer dyżurny:
tel. (48) 345-67-85

DELEGATURA ABW W RZESZOWIE

ul. Dąbrowskiego 30, 35-036 Rzeszów

Oficer dyżurny:
tel. (17) 861-51-86, 861-52-44

DELEGATURA ABW W SZCZECINIE

ul. Małopolska 15, 70-515 Szczecin

Oficer dyżurny:
tel. (91) 431-00-82

DELEGATURA ABW WE WROCŁAWIU

ul. Druckiego-Lubeckiego 2, 50-036 Wrocław

Oficer dyżurny:
tel. (71) 340-53-15, 0 603-990-900

DELEGATURA ABW W ZIELONEJ GÓRZE

ul. Fryderyka Chopina 16, 65-031 Zielona Góra

Oficer dyżurny:
tel. (68) 451-65-81, 451-65-82

DELEGATURA ABW W OLSZTYNIE

ul. Partyzantów 17, 10-524 Olsztyn

Oficer dyżurny:
tel. (89) 527-62-07, 539 -61-41